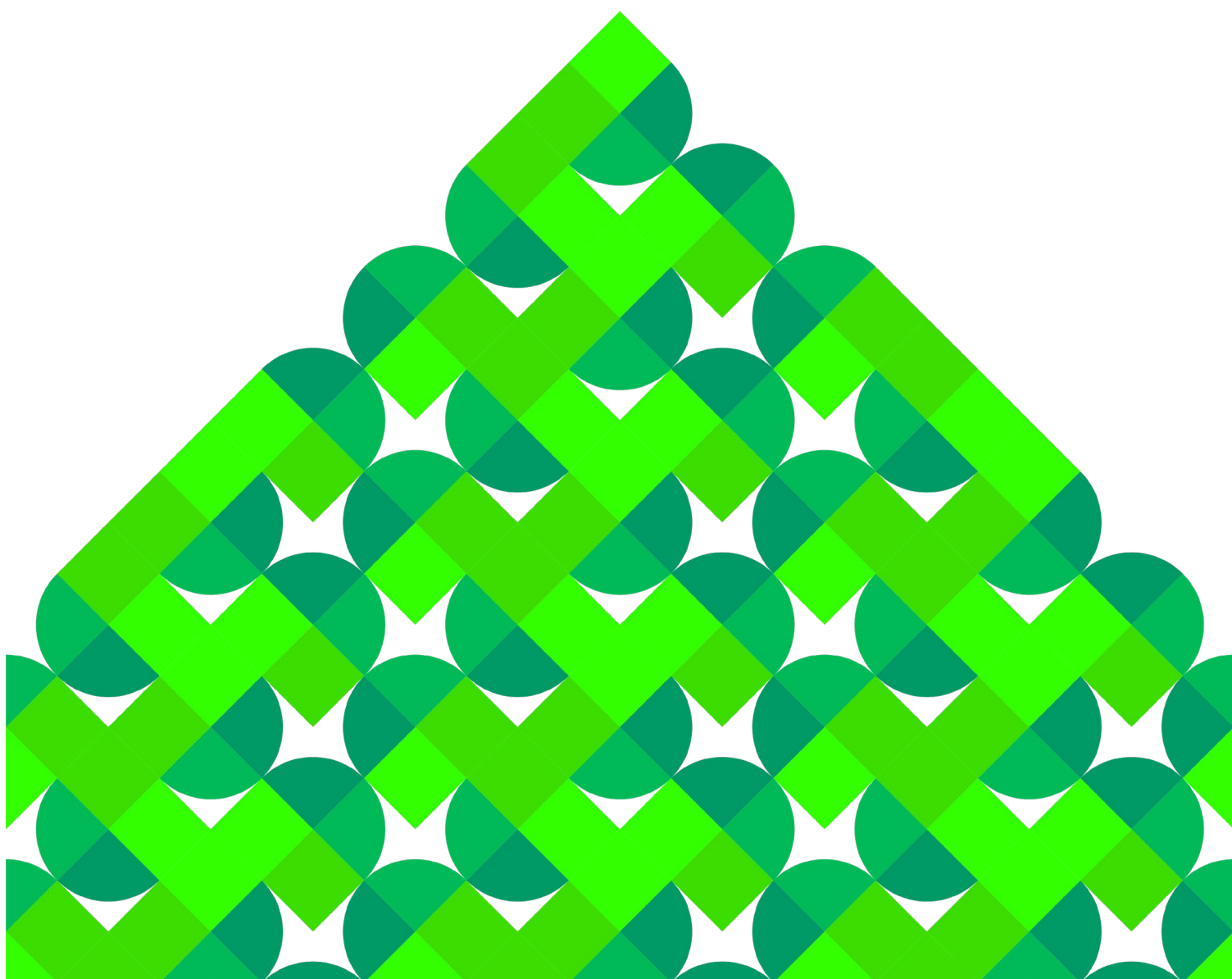

Resultat från MFD:s uppföljning av kommuner 2024

Funktionshinderspolitiskt arbete bland Sveriges
kommuner

Myndigheten för delaktighet arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar.

Myndigheten för delaktighet, 2025
Resultat från MFD:s uppföljning av kommuner 2024

Nummer 2025:10
ISBN: 978-91-989334-8-2 (pdf)

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

E-post: info@mfd.se
Telefon: 08-600 84 00

Förord

Myndigheten för delaktighet (MFD) har under flera år riktat enkätundersökningar till offentliga aktörer, däribland kommuner, för att undersöka hur de arbetar med att inkludera ett funktionshinderperspektiv i olika delar av sitt arbete. Resultaten är en viktig del i MFD:s uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Enkätundersökningen används för att identifiera vilka olika typer av stöd som kommunerna behöver från MFD. Dessutom är undersökningen ett uppskattat instrument för många tjänstepersoner, politiker och civilsamhällesorganisationer i kommunerna. De uppfattar att den belyser hur tillgänglighet och delaktighet ser ut och utvecklas i deras kommuner, och därmed blir en grund för uppföljning och utveckling av olika planer och insatser.

Årets enkät visar inte på någon tydlig förbättring av kommunernas arbete med tillgänglighet. Inom vissa områden har det skett små förbättringar, medan situationen snarare försämrats något inom andra områden.

Ett område där utvecklingen ser ut att ha stått still under en tid är offentlig upphandling. Vi kan inte se att andelen kommuner som ställer krav på tillgänglighet i upphandling har blivit större under de senaste fyra åren. Under 2024 har färre än var fjärde kommun ställt krav på tillgänglighet i alla eller de flesta upphandlingar. Många kommuner uppger också att de tycker att det är svårt att kontrollera om tillgänglighetskraven är uppfyllda. Tre fjärdedelar av kommunerna följer inte upp, eller vet inte i vilken utsträckning de följer upp, att nya produkter eller tjänster som de upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper.

Offentliga upphandlingar omsätter årligen över 900 miljarder kronor i Sverige. Om offentliga aktörer på ett mer strukturerat sätt ställde krav på tillgänglighet och universell utformning i det som upphandlas, skulle det ha en stor betydelse.

Krisberedskap är ett område som har ökat i aktualitet under de senaste åren och i 2024 års enkät fanns för första gången frågor om krisberedskap och civilt försvar med. Området visar upp svaga resultat. Exempelvis saknar nästan två tredjedelar av kommunerna rutiner för att säkerställa att information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig.

Samtidigt finns det positiva resultat. Exempelvis har nästan alla kommuner någon form av samråd med funktionshindersorganisationer, och många kommuner följer också upp sina samråd.

MFD ser fram emot att tillsammans med kommuner och andra aktörer fortsätta följa utvecklingen och arbeta vidare med olika stöd och verktyg som kan förändra och förbättra möjligheten till full delaktighet för alla medborgare.

Stockholm i mars 2025

Malin Ekman Aldén
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	8
Syfte	8
Om undersökningen	10
Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor	13
Drygt två tredjedelar av kommunerna har genomfört kunskapshöjande insatser	13
Mål och styrning i funktionshindersarbetet	14
Tre av fyra kommuner har målsättningar för sitt funktionshindersarbete i styrande dokument	14
Åtta av tio kommuner följer upp sina målsättningar	14
Många integrerar funktionshindersperspektivet i andra områden	15
Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor	18
En majoritet av kommunerna har fördelat ansvaret för funktionshindersfrågor	18
Dialog och samråd med funktionshinderorganisationer	20
Nästan alla kommuner håller årliga samråd	20
Centrala samråd följs ofta upp	20
Samråden kan ha olika syften och fokus	20
Medborgardialoger används sällan för att inhämta kunskap från personer med funktionsnedsättning	21
Tillgänglighet vid inköp och upphandling	23
En fjärdedel ställer nästan alltid krav på tillgänglighet när det är relevant	23
Utvecklingen verkar stå still	23
Nästan alla utvärderar upphandlade produkter och tjänster, men i varierande utsträckning	24
Svårt att kontrollera om tillgänglighetskrav är uppfyllda	25
Nästan tre av fyra saknar rutiner för tillgänglighetskontroller	26
Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet	27
Många inkluderar tillgänglighet i sitt arbetsmiljöarbete	27
Hälften inkluderar kunskapshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i planer för aktiva åtgärder	27
En majoritet vet var de kan få råd om individuella stöd	28
En tillgänglig rekryteringsprocess	29
En majoritet har tillgängliga rekryteringsprocesser	29

Tillgängligt bemötande och service för medborgarna.....	31
Många kan erbjuda individuella stöd och lösningar	31
Att kunna ta del av beslut.....	33
Tre av fyra har rutiner för att skapa tillgängliga beslut.....	33
Tillgänglig samhällsinformation	35
Tre fjärdedelar har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att informationsmaterial är tillgängligt.....	35
Tillgängliga digitala system och tjänster	37
En majoritet av kommunerna har delvis utformat tillgängliga digitala system och tjänster	37
Många kommuner saknar rutiner för att upptäcka bristande digital tillgänglighet	38
Få kommuner har åtgärdat alla brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster.....	39
Tillgängliga externa arrangemang och konferenser	42
Var tredje kommun genomför tillgängliga externa arrangemang och konferenser.....	42
Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i lokaler.....	44
En tredjedel arbetar i stor utsträckning för att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler.....	44
Tre av fem har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler.....	44
En av tio har åtgärdat alla identifierade brister i arbetslokaler	45
Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser.....	47
Nästan sju av tio säkerställer att tillgänglighetsaspekter finns med när de utvecklar allmänna platser	47
Bilaga 1. Enkät.....	48
Bilaga 2. Tabeller 2024.....	60
Bilaga 3. De kommuner som svarade på enkäten	71

Sammanfattning

Det är stora skillnader i hur långt kommunerna har kommit i sitt funktionshinderspolitiska arbete. Resultaten varierar både mellan enskilda kommuner och mellan olika kommungrupper. Generellt har mindre kommuner ett svagare resultat än större kommuner. Det är också, procentuellt sett, färre av de minsta kommunerna som har svarat på enkäten. Men resultatet kan delvis förklaras av att små kommuner har en mindre organisation, har lägre behov av vissa insatser eller inte har genomfört vissa åtgärder under det senaste året.

Inom vissa områden har kommunernas arbete gått framåt, medan det på andra områden har backat. Men på de flesta frågor är utvecklingen oförändrad. På många frågor ser vi en spretig utveckling. Ett exempel är tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet; där har andelen kommuner som inkluderar tillgänglighet i stor utsträckning minskat, medan andelen som inkluderar tillgänglighet i viss utsträckning har ökat.

Många kommuner har genomfört kunskapshöjande insatser för medarbetare och chefer på förvaltningsnivå, medan det har gjorts färre insatser riktade till chefer på kommunledningsnivå och politiska nämnder.

För första gången har frågor om krisberedskap inkluderats i enkäten, och området visar några av de svagaste resultaten. En majoritet av kommunerna saknar målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut kopplade till funktionshinder och tillgänglighet inom krisberedskap och civilt försvar. Dessutom saknar de flesta kommuner rutiner för att nå alla invånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig.

Nästan alla kommuner genomför samråd med funktionshindersorganisationer, ofta för att informera eller inhämta synpunkter på kommande beslut. Men betydligt färre har anordnat medborgardialoger riktade mot enskilda medborgare med funktionsnedsättning.

Upphandling och inköp är ett område där tillgänglighet är viktigt. Många kommuner ställer krav på tillgänglighet vid upphandling. Men fyra av tio uppger att det är svårt att kontrollera att kraven på tillgänglighet uppfylls.

Tillgänglighet i rekryteringsprocesser och arbetsmiljö är andra viktiga områden som rapporten tar upp. En tillgänglig rekryteringsprocess är avgörande för att personer med funktionsnedsättning ska ha lika möjligheter att söka och konkurrera om tjänster. Här visar rapporten att en stor majoritet av kommunerna arbetar för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har lika möjligheter att söka tjänster. Men det finns arbete kvar att göra när det kommer till att utforma interna arbets- och kommunikationsplattformar på ett tillgängligt sätt.

Inledning

Myndigheten för delaktighet (MFD) har i uppdrag att följa upp hur offentliga aktörer arbetar med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ett av sätten vi följer upp utvecklingen är att årligen skicka en enkät till kommuner, regioner och statliga myndigheter. Vi kallar enkäten för aktörsuppföljningen. Genom aktörsuppföljningen kan MFD följa upp och beskriva hur arbetet med tillgänglighet och delaktighet utvecklas nationellt.

Följande rapport presenterar de resultat som framkommit i enkätundersökningen till kommunerna under hösten 2024.

Syfte

Syftet med MFD:s årliga enkätuppföljning är att få en bild av hur kommunerna arbetar strategiskt inom olika områden som rör tillgänglighet och delaktighet. Delar av resultaten ingår i MFD:s årliga uppföljningsrapport över utvecklingen av funktionshinderspolitiken.¹ Resultaten är också tänkta att vara ett stöd för kommunernas utvecklings- och förbättringsarbete. Utifrån resultaten kan MFD identifiera och ta fram stöd för att underlätta för kommunerna att komma vidare i sin utveckling.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

År 2008 ratificerade Sverige FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det innebär att hela samhället ska arbeta för att förverkliga innehållet i konventionen. Alla har rätt att vara fullvärdiga medborgare och ta del av mänskliga rättigheter. Konventionen förtydligar att ingen människa får diskrimineras eller uteslutas från någon del av samhällslivet.

Under 2024 har FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning kommenterat Sveriges funktionshinderspolitiska arbete och bland annat lyft fram vikten av förstärkt uppföljning på kommunal och regional nivå². Kommissionen menar att det sker en otillräcklig uppföljning på nationell nivå av regionernas och kommunernas genomförande av konventionen. De menar också att det är för stora skillnader mellan olika regioner och kommuner i fråga om genomförandet av konventionen.

¹ Mer information om MFD:s uppföljningar finns på: [Uppföljning av funktionshinderspolitiken - MFD](#)

² [Sammanfattande kommentarer avseende Sveriges kombinerade andra och tredje periodiska rapport - MFD](#)

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken

Målet för funktionshinderspolitiken är full jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället med samhällets mångfald som grund. Målet utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, och ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

För att nå det nationella målet behöver samhällets aktörer inrikta arbetet med att genomföra politiken mot fyra områden:

- principen om universell utformning
- identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- förebygga och motverka diskriminering.

Nationell strategi

Åren 2021–2031 arbetar Sverige utifrån en nationell strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken. MFD har en central roll genom att erbjuda stöd och vägledning till myndigheter men även till kommuner och regioner i deras arbete med att genomföra och följa upp funktionshinderspolitiken. Ett trettio-tal statliga myndigheter är utsedda att vara så kallade strategiska myndigheter och ska arbeta dels med särskilda insatser inom sina områden, dels med att stärka sin uppföljning och redovisa effekter.

Hitta mer information på mfd.se!

På Myndigheten för delaktighets webbplats mfd.se finns ett brett kunskapsmaterial om hur du och din verksamhet kan arbeta för att skapa delaktighet i samhället och göra verksamheten mer tillgänglig.

Där hittar du exempelvis lagstiftning som innehåller krav om tillgänglighet, goda exempel på hur andra arbetar, kostnadsfria checklistor och utbildningsmaterial.

Om undersökningen

I september 2024 skickade MFD ut en digital enkät till samtliga 290 kommuner med missiv till respektive kommunchef. Det är 178 av 290 kommuner som har svarat på enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på drygt 61 procent. Det är en minskning från 2023 då svarsfrekvensen var 70 procent.

En stor majoritet av frågorna ser likadana ut i årets enkät som i 2023 års enkät, vilket möjliggör jämförelser mellan åren. Ett fåtal frågor fanns också med i 2022 års enkät. Där det är möjligt jämför vi också med 2022. Men de jämförelserna bör tolkas med försiktighet eftersom svarsalternativen ofta var något annorlunda formulerade 2022. Vissa frågor, exempelvis om krisberedskap, är nya för i år och kan inte jämföras med förra årets resultat.

Många frågor är formulerade så att det är möjligt att kryssa i flera svarsalternativ. Exempelvis figur 6, om hur stor andel av kommunerna som genomför samråd. Där kan kommunerna svara att de genomför centralt samråd, men också att de genomför verksamhetsnära samråd. Det totala antalet svar kan alltså överstiga 100 procent.

Frågorna bygger på självskattning. Det gör att svaren kan variera beroende på vem som har svarat. En kommun är också en komplex verksamhet som spänner över en mängd områden. Det gör att resultaten kan skilja sig åt mellan olika delar av en kommun. Då nästan samma frågor ställs till kommuner, regioner och statliga myndigheter kan en del frågor bli mindre relevanta för en del aktörer. Behovet av att erbjuda olika typer av tjänster och stöd kan också skilja sig åt beroende på aktörens storlek och verksamhet. Det kan göra att mindre aktörer (exempelvis små kommuner) får ett svagare resultat än större. Sammantaget bör resultaten därmed tolkas med försiktighet.

I bilaga 2 finns samtliga resultat i tabeller. Resultaten presenteras utifrån hur många kommuner som svarade på respektive fråga. I tabellerna är totalen beräknad på antalet svarande kommuner per fråga. Under tabellerna anges valda alternativ via flervalsfrågor (*), det interna bortfallet per fråga (**) och om frågan är villkorad (***).

178

kommuner svarade på enkäten

Kartan visar kommuner som har svarat på enkäten för 2024 i vitt. De kommuner som är markerade med grå färg har inte svarat på enkäten.

Resultat 2024

Så här svarade kommunerna

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor

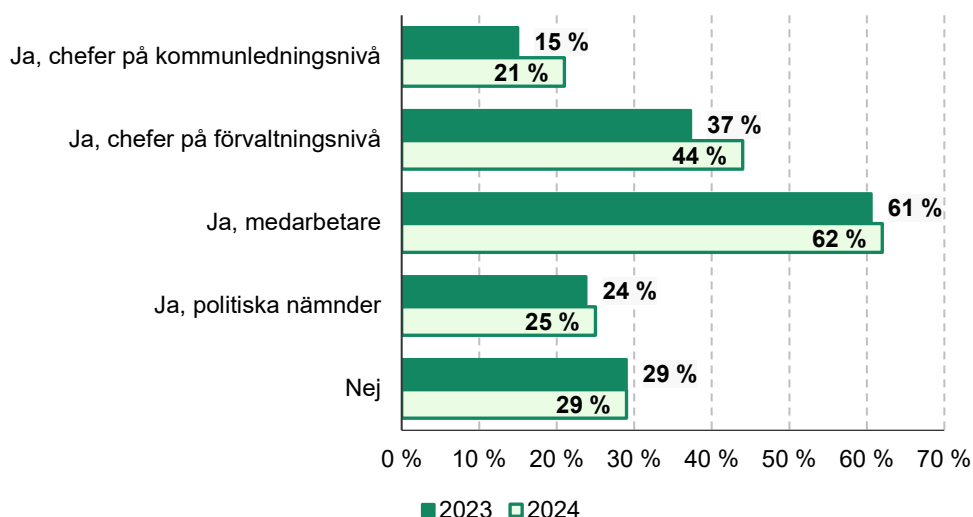
Drygt två tredjedelar av kommunerna har genomfört kunskapshöjande insatser

Det är 71 procent av kommunerna som har genomfört kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna. Andelen är lika hög som året innan. Kunskapshöjande insatser kan exempelvis vara kurser eller utbildningar om funktionshinderspolitik, mänskliga rättigheter och FN:s konvention om personer med funktionsnedsättning, eller om lagar och regler om tillgänglighet eller diskriminering. Kommunerna har genomfört kunskapshöjande insatser för olika grupper:

- medarbetare, 62 procent
- chefer på förvaltningsnivå, 44 procent
- politiker i kommunernas nämnder, 25 procent
- chefer på kommunledningsnivå, 21 procent.

Det är 29 procent av kommunerna som inte har genomfört några kunskapshöjande insatser under de senaste tolv månaderna. Resultatet är överlag likt förra årets, men en svag förbättring kan ses.

Figur 1. Andel kommuner som genomfört kunskapshöjande insatser de senaste 12 månaderna. År 2023 och 2024.

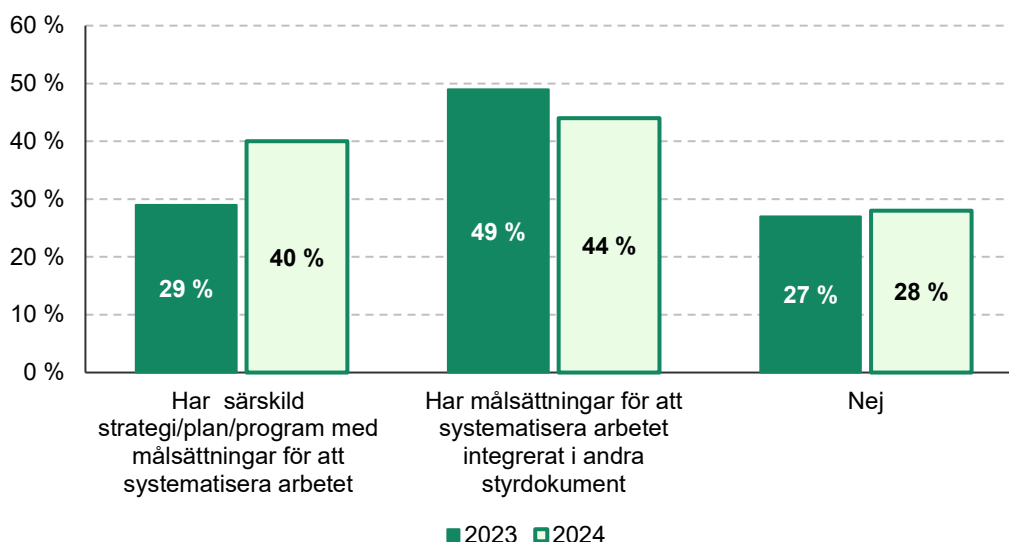
Mål och styrning i funktionshindersarbetet

Tre av fyra kommuner har målsättningar för sitt funktionshindersarbete i styrande dokument

Det är 72 procent av kommunerna som har målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor, antingen i en särskild strategi, plan eller program med målsättningar, eller integrerade i andra styrdokument. Av dessa är det 40 procent som har en särskild strategi, plan eller program. Det är betydligt fler än förra året. 44 procent av kommunerna integrerar istället målsättningar för funktionshindersfrågor i andra styrdokument. Det är en något lägre andel än året innan.

Det är 28 procent av kommunerna som inte har målsättningar för att systematisera funktionshindersarbetet, varken i en strategi, plan eller program, eller integrerat i andra styrande dokument. Det är ungefär samma andel som i 2023 års undersökning. Det är 21 kommuner som både har en särskild strategi, plan eller program och integrerar målsättningar i andra styrdokument. Det är mer än dubbelt så många som året innan.

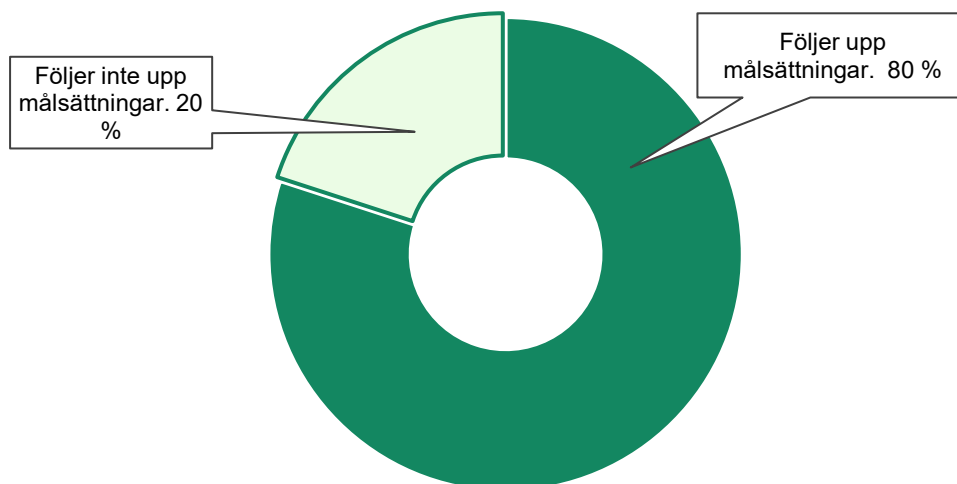
Figur 2. Andel kommuner med målsättningar för funktionshindersfrågor i särskild strategi, eller i andra styrdokument. År 2023 och 2024.

Åtta av tio kommuner följer upp sina målsättningar

Bland de kommuner som har målsättningar för sitt funktionshindersarbete, i någon typ av dokument, är det 80 procent som följer upp sina målsättningar. Det är ungefär samma andel som förra året.

Figur 3. Andel kommuner som följer upp sina målsättningar för funktionshindersarbete. N=127

Arbeta systematiskt. Offentliga aktörer behöver arbeta strukturerat och systematiskt för att förbättra levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. För att öka tillgängligheten och delaktigheten i en organisation är det viktigt att alla delar i verksamheten vet vilket ansvar de har, och på vilket sätt de behöver arbeta.

Många integrerar funktionshindersperspektivet i andra områden

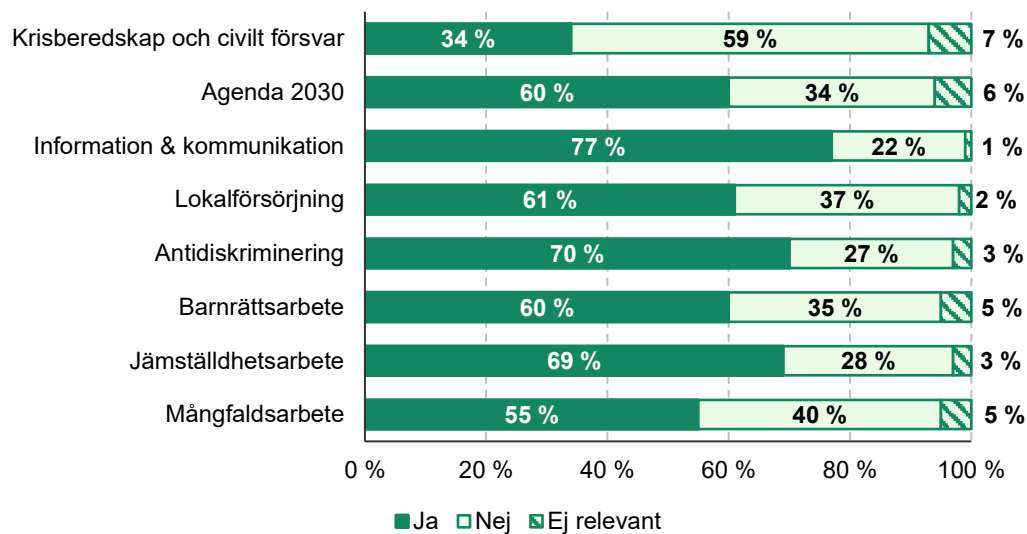
För att undersöka om funktionshinderperspektivet är integrerat inom ett antal viktiga områden ställdes en flervalsfråga i enkäten. Områdena är samma som i förra årets enkät, men har kompletterats med krisberedskap och civilt försvar.

Funktionshinderperspektivet ingår i varierande grad i kommunernas arbete med:

- information och kommunikation, 77 procent
- antidiskriminering, 70 procent
- jämställdhet, 69 procent
- lokalförsörjning, 61 procent
- barnrätt, 60 procent
- Agenda 2030, 60 procent
- mångfald, 55 procent
- krisberedskap och civilt försvar, 34 procent.

Krisberedskap och civilt försvar sticker ut med ett betydligt svagare resultat än de andra områdena. Det är också det område där störst andel, 7 procent, uppger att det inte är relevant med målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete. För övriga områden varierar andelen mellan ungefär 1 till 6 procent. Resultaten är överlag lika föregående års undersökning.

Figur 4. Andel kommuner som integrerar funktionshinderperspektivet i andra arbetsområden. N=177³

³ N står för det totala antalet kommuner som svarade på frågan. Antalet svar på de enskilda alternativen (områdena) varierar mellan 165–173.

I enkäten har kommunerna möjlighet att lämna kommentarer. Kopplat till frågorna om målsättningar lyfter flera kommuner fram att krisberedskapsarbetet är under utveckling och att det är en aktuell fråga. Några kommuner uppger också att arbetet kan bedrivas trots att det inte finns några mål, eller att det finns ett funktionshinderperspektiv men inom andra områden.

Har svarat nej av den anledningen att våra mål ofta täcker in fler olika områden och inte specifikt funktionshinder och tillgänglighet. Vi arbetar med mångfald, barnrätt, jämställdhet m.m.

Mindre kommun i Värmland

Arbeta intersektionellt med bland annat barnrätt och jämställdhet.

Genomförandet av funktionshinderspolitiken ska bidra till barns rättigheter och till jämställdhet. För att få syn på viktiga skillnader och kunna sätta in relevanta åtgärder som förbättrar levnadsvillkoren, är det viktigt att jämföra flera olika livsförutsättningar parallellt och se hur de samverkar.

Genom att använda ett intersektionellt perspektiv, det vill säga att parallellt studera till exempel kön, ålder, etnicitet, funktionsnedsättning, eller andra diskrimineringsgrunder, blir det möjligt att identifiera vilka kvinnor och män, flickor och pojkar som är särskilt utsatta eller sårbara.

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor

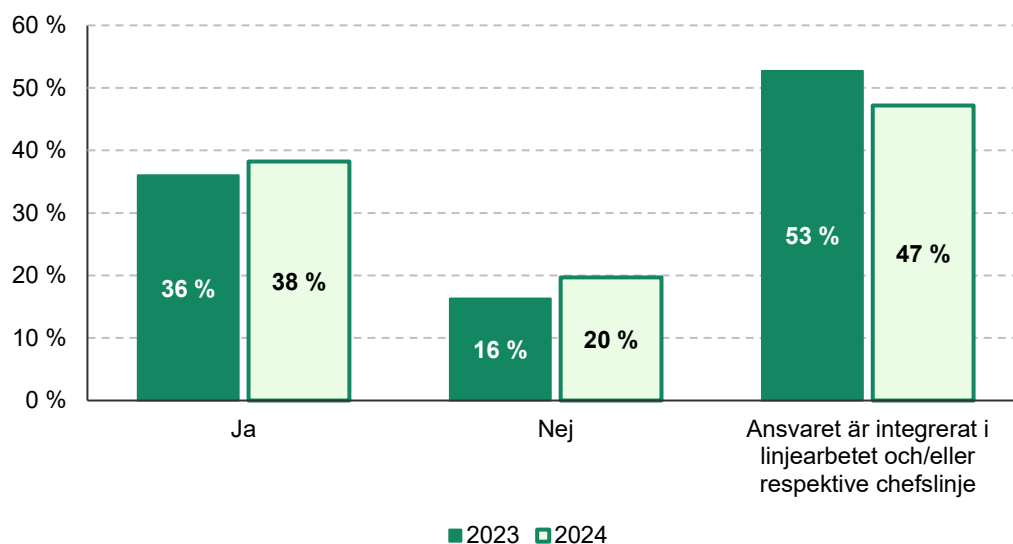
En majoritet av kommunerna har fördelat ansvaret för funktionshindersfrågor

Bland kommunerna är det 80 procent som har fördelat ansvaret för funktionshinderperspektivet i organisationen. Resterande 20 procent uppger att det inte finns någon i kommunen med ett utpekat övergripande ansvar. I 38 procent av kommunerna har en eller flera tjänstepersoner ett övergripande ansvar, och i 47 procent av kommunerna är ansvaret integrerat i linjearbetet eller respektive chefslinje.

Det är 6 procent av kommunerna som har angett bägge svarsalternativen, vilket innebär att de kommunerna både har utsett någon eller några tjänstepersoner med ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor, och dessutom har ansvaret integrerat i linjearbetet eller respektive chefslinje.

Resultatet är något spretigt, men likt förra årets.

Figur 5. Andelen kommuner som fördelat ett övergripande ansvar för funktionshindersfrågor till någon eller några tjänstepersoner. År 2023 och 2024.

Hur kommunerna har fördelat ansvaret varierar stort. Det blir tydligt i kommunernas fritextkommentarer om ansvar. I vissa kommuner finns det en enskild person med tydligt ansvar för just dessa frågor, i andra är det en del av en tjänst med ett bredare ansvar. I vissa kommuner delar flera på ansvaret. Vad tjänsterna eller ansvariga kallas skiljer sig också åt. Några av de vanligaste

benämningarna i fritextsvaren är folkhälsstrateg, social hållbarhetsstrateg, tillgänglighetssamordnare och funktionshindersombudsman. Men fler än 20 olika yrkestitlar nämns.

Ansvar för funktionshinderfrågor ligger inte på en specifik person eller grupp. Övergripande frågor kan hanteras på kommunstyrelsenivå av strateger men också på förvaltningsnivå av sakkunniga inom funktionssnedsättningsområdet.

Mellanstor kommun i Stockholms län

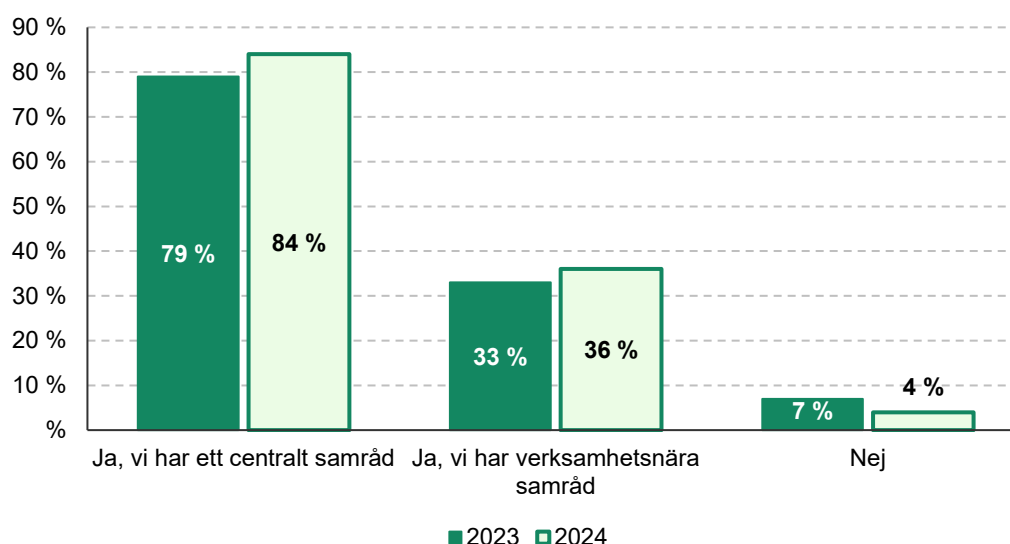
Utse personer med ett övergripande ansvar. Genom att ge någon eller några personer i organisationen ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor, blir arbetet enklare att samordna och mer strukturerat. Ansvaret kan innebära att ta fram policyer och strategier och att integrera frågorna i verksamheten. Den eller de som har ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor kan vara placerade på lednings- eller förvaltningsnivå. Det övergripande ansvaret för funktionshinderfrågorna kan också vara integrerat, så att alla delar av verksamheten och alla chefslinjer har ett uttalat ansvar.

Dialog och samråd med funktionshinderorganisationer

Nästan alla kommuner håller årliga samråd

Det är 96 procent av kommunerna som genomför samråd med funktionshindersorganisationer årligen. Det är 84 procent som genomför ett centralt samråd, 36 procent som genomför verksamhetsnära samråd och 25 procent som genomför både ett centralt samråd och verksamhetsnära samråd årligen. Detta är en stor ökning jämfört med året innan. 4 procent av kommunerna genomför inga samråd.

Figur 6. Andel kommuner som genomför samråd. År 2023 och 2024.

Centrala samråd följs ofta upp

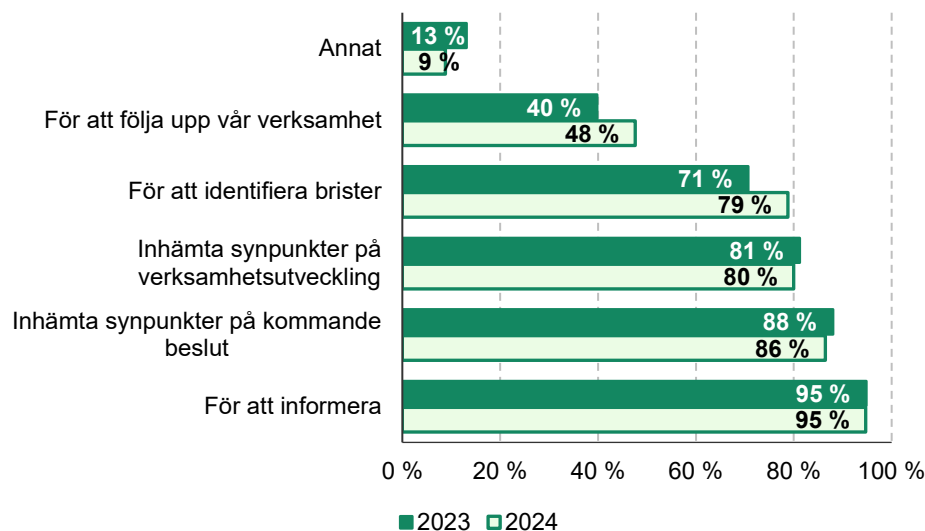
De kommuner som uppger att de har ett centralt samråd med funktionshindersorganisationer fick följdfrågan om de följer upp samråden. Av de svarande uppger 84 procent att de följer upp sina samråd och 16 procent att de inte gör någon uppföljning. Det är något fler kommuner som följer upp sina samråd jämfört med året innan, då var andelen 79 procent.

Samråden kan ha olika syften och fokus

De samråd som kommunerna genomför syftar till flera olika saker. Det vanligaste svaret är att kommunerna genomför samråd i syfte att informera, 95 procent uppger det. Andra vanligt förekommande svar är att syftet är att inhämta synpunkter på kommande beslut, att inhämta synpunkter på verksamhets-

utveckling eller att identifiera brister. Svaren är överlag mycket lika förra årets svar.

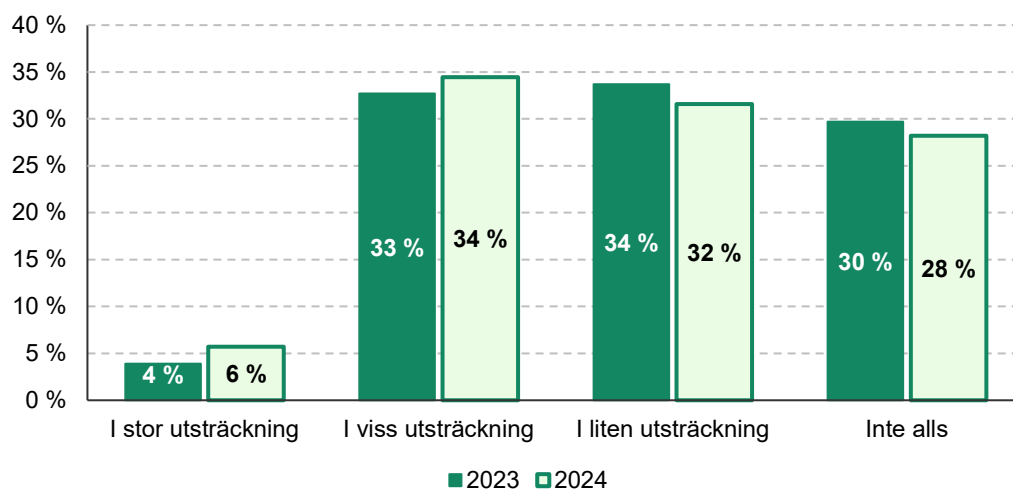
Figur 7. Andel kommuner som uppger olika syften med samråd. År 2023 och 2024.

Medborgardialoger används sällan för att inhämta kunskap från personer med funktionsnedsättning

Kommunerna fick också frågan om de anordnar medborgardialoger där de riktar sig till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen. Det är endast 6 procent av kommunerna som uppger att de gör detta i stor utsträckning, medan 34 procent gör det i viss utsträckning och 32 procent gör det liten utsträckning. 28 procent gör det inte alls. Resultatet är överlag likt förra årets.

Figur 8. I vilken utsträckning kommunerna har anordnat medborgardialoger riktade till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar. N= 177

För dialog med personer med funktionsnedsättning. En viktig del i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är att alla offentliga aktörer, det vill säga myndigheter, regioner och kommuner, ska involvera personer med funktionsnedsättning i beslut och verksamheter som på olika sätt berör deras liv.

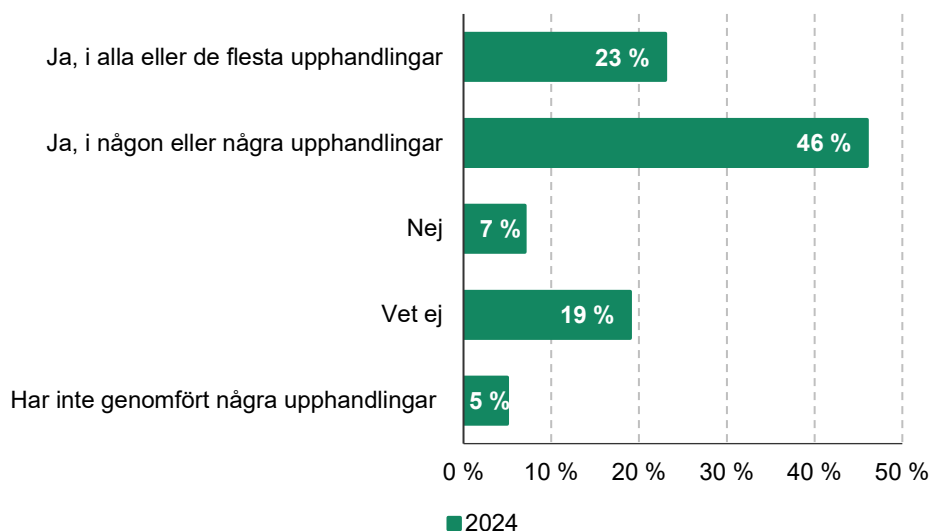
Det är vanligt att myndigheter håller formella samråd med en eller flera funktionshindersorganisationer och för en långsiktig dialog på strategisk och övergripande nivå. Andra sätt kan vara att inhämta kunskap från enskilda personer med funktionsnedsättning, exempelvis genom att inkludera frågor om tillgänglighet och upplevda hinder i medborgardialoger. För att nå specifika grupper, eller diskutera särskilda frågor som berör vissa, kan det också behövas riktade dialoger och fokusgrupper.

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

En fjärdedel ställer nästan alltid krav på tillgänglighet när det är relevant

När kommuner upphandlar produkter och tjänster som fysiska personer ska använda, ska de ställa krav på tillgänglighet. Det gör 23 procent av kommunerna i alla eller de flesta fall, när så är relevant. 46 procent svarar att de gör det i någon eller några upphandlingar, 7 procent har inte ställt krav på tillgänglighet och 5 procent har inte genomfört några upphandlingar. 19 procent av kommunerna vet inte om de har ställt krav på tillgänglighet. Vissa av dessa är små kommuner som tagit hjälp av en annan kommun för upphandling.

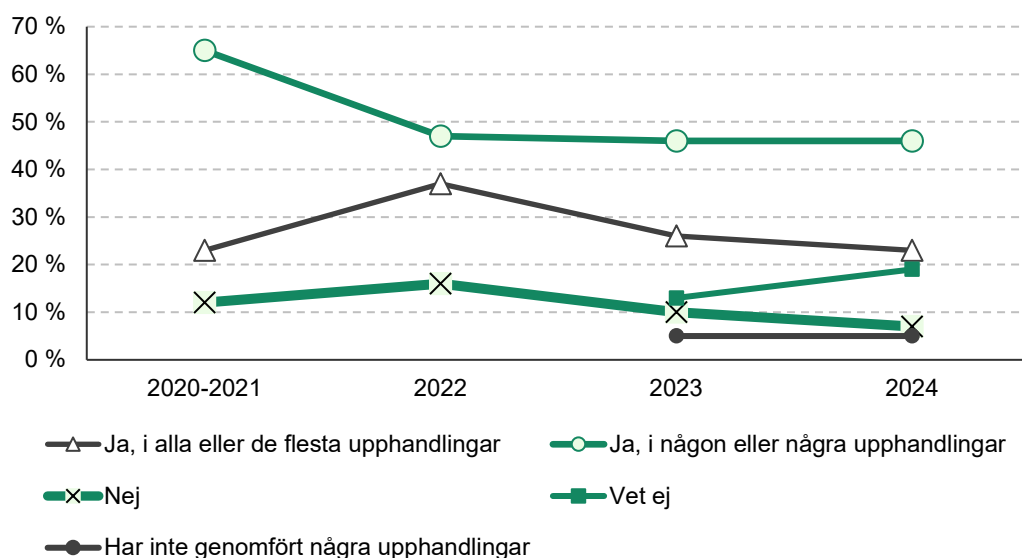
Figur 9. Andel kommuner som ställer krav på tillgänglighet vid upphandling, när det är relevant. N=176

Utvecklingen verkar stå still

Under 2023 var det 26 procent av kommunerna som uppgav att de ställde krav på tillgänglighet i alla eller de flesta upphandlingar och 46 procent som ställde krav i någon eller några upphandlingar. Båda resultaten är lika årets, det ena har till och med backat. När vi blickar tillbaka ännu längre, till 2021 då frågan infördes, stärks bilden av att utvecklingen står still, eller kanske till och med går åt fel håll. Frågans formulering och svarsalternativ har dock förändrats över tid och det är endast förra årets fråga som är formulerad precis på samma sätt. Informationen i figur 10 bör därför tolkas med försiktighet.

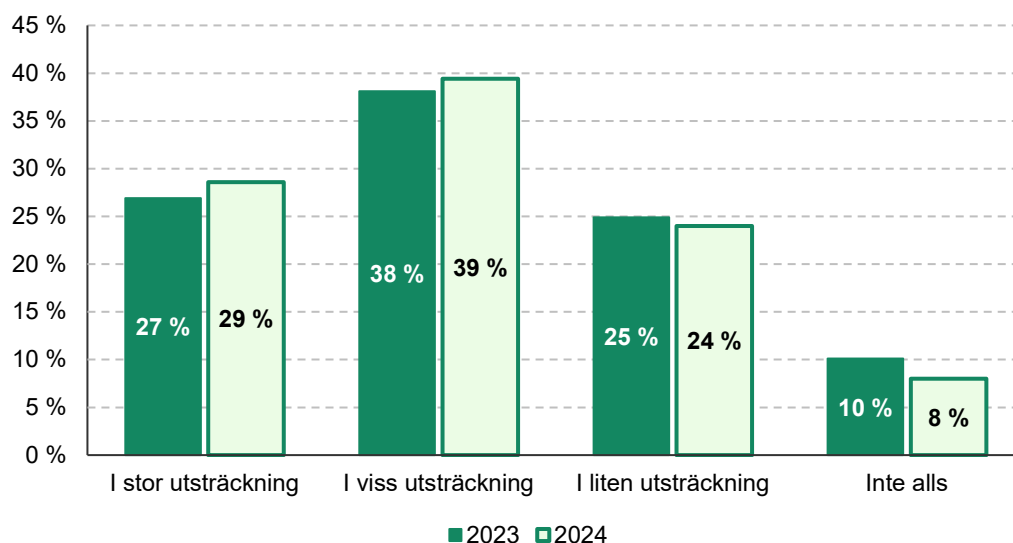
Figur 10. Andel kommuner som ställer krav på tillgänglighet vid upphandling 2020 – 2024.

Nästan alla utvärderar upphandlade produkter och tjänster, men i varierande utsträckning

Det är 29 procent av kommunerna som i stor utsträckning följer upp om upphandlade produkter eller tjänster följer de tillgänglighetskrav som har ställts i upphandlingen. 39 procent gör det i viss utsträckning och 24 procent gör det i liten utsträckning. 8 procent följer inte alls upp detta. Resultaten är lika förra årets, men utvecklingen har gått framåt något.

Figur 11. I vilken utsträckning kommunerna utvärderar om upphandlade produkter eller tjänster uppfyller de krav på tillgänglighet som de ställt, när så har varit relevant. År 2023 och 2024.

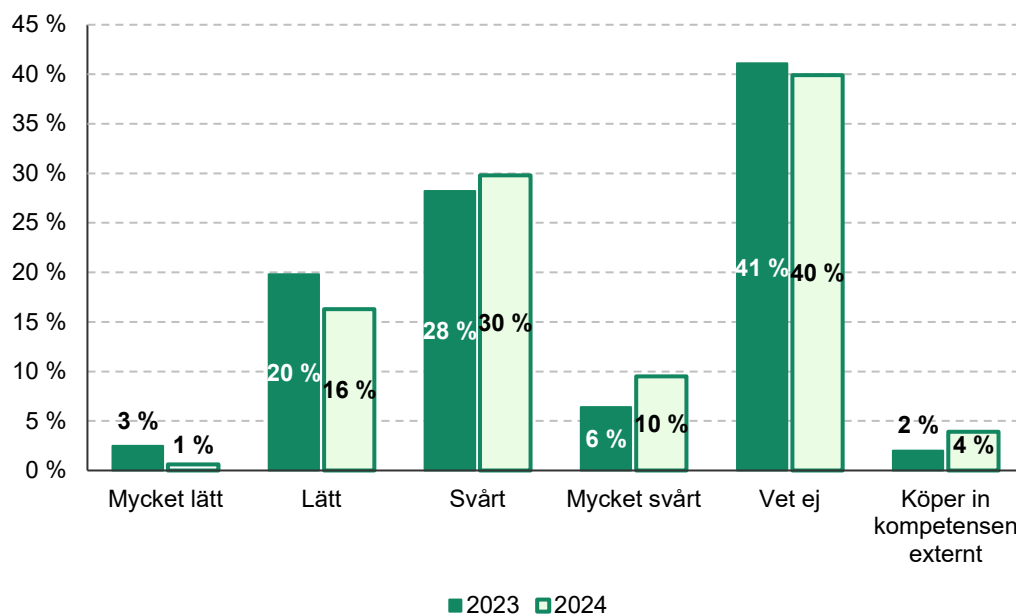
Ställ krav på tillgänglighet vid inköp och upphandling. Att ställa krav på tillgänglighet i upphandlingar är ett effektivt sätt att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det bidrar till att lokaler, tjänster och service görs tillgängliga och blir enklare att använda.

Detta är reglerat i lagen om offentlig upphandling. När det som anskaffas ska användas av fysiska personer ska samtliga användares behov beaktas, däribland tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Svårt att kontrollera om tillgänglighetskrav är uppfyllda

Det är 39 procent av kommunerna som uppger att det är svårt eller mycket svårt att kontrollera om upphandlade varor, tjänster eller produkter uppfyller ställda krav på tillgänglighet. 17 procent svarar att det är lätt eller mycket lätt. Men den största gruppen, 40 procent av kommunerna, svarar vet ej, det vill säga att de inte känner till om det är svårt eller lätt. Svaret kan bero på att de som har svarat på enkäterna inte kunnat samla in sådan information från sin upphandlingsenhet eller motsvarande. Ett fåtal kommuner köper in upphandlingskompetensen externt. Jämfört med förra året är det fler kommuner som uppger att det är svårt eller mycket svårt, och färre kommuner som uppger att det är lätt eller mycket lätt.

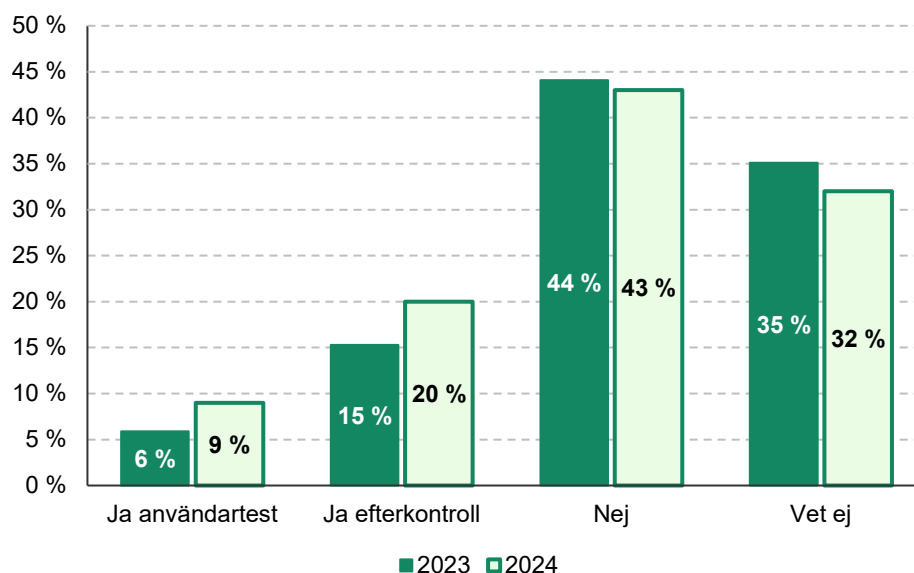
Figur 12. Hur lätt eller svårt kommunerna uppger att det är att kontrollera om tillgänglighetskrav är uppfyllda. År 2023 och 2024.

Nästan tre av fyra saknar rutiner för tillgänglighetskontroller

Av de svarande kommunerna är det 29 procent som har rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper. Det är vanligare att göra efterkontroller, 20 procent, än användartester, 9 procent. Knappt hälften, 43 procent av kommunerna, uppger att de varken gör efterkontroller eller användartester. 32 procent känner inte till om deras kommun gör detta. Trots de svaga siffrorna är resultatet en förbättring från förra året, då endast 21 procent hade rutiner eller arbetssätt för att kontrollera tillgänglighet.

Figur 13. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att nya produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper? År 2023 och 2024.

I kommentarerna kring upphandling skriver flera kommuner att olika delar av verksamheten sköter sin upphandling själva och att det är svårt att ha en kommunövergripande bild.

Det sker mycket upphandlingar ute i verksamheterna vilket gör det svårt att bedöma kvalitetsaspekterna rörande tillgängligheterna kring upphandlade tjänster och varor på en övergripande nivå.

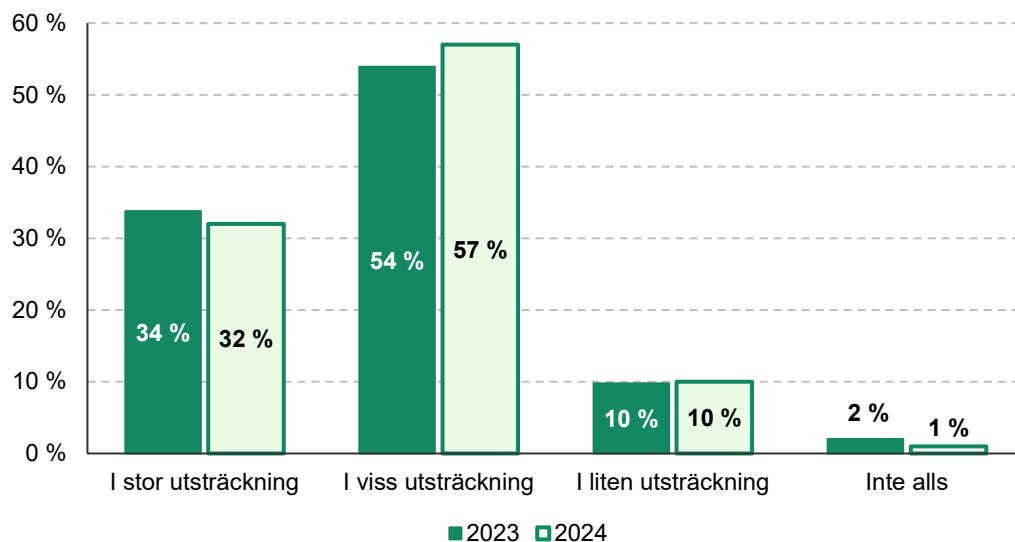
Mindre kommun i Mellansverige

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Många inkluderar tillgänglighet i sitt arbetsmiljöarbete

En majoritet av kommunerna, 89 procent, inkluderar tillgänglighet i stor eller viss utsträckning i sitt systematiska arbetsmiljöarbete. 32 procent gör det i stor utsträckning och 57 procent gör det i viss utsträckning. Resterande 10 procent gör detta i liten utsträckning, eller inte alls. Resultatet är likt förra årets.

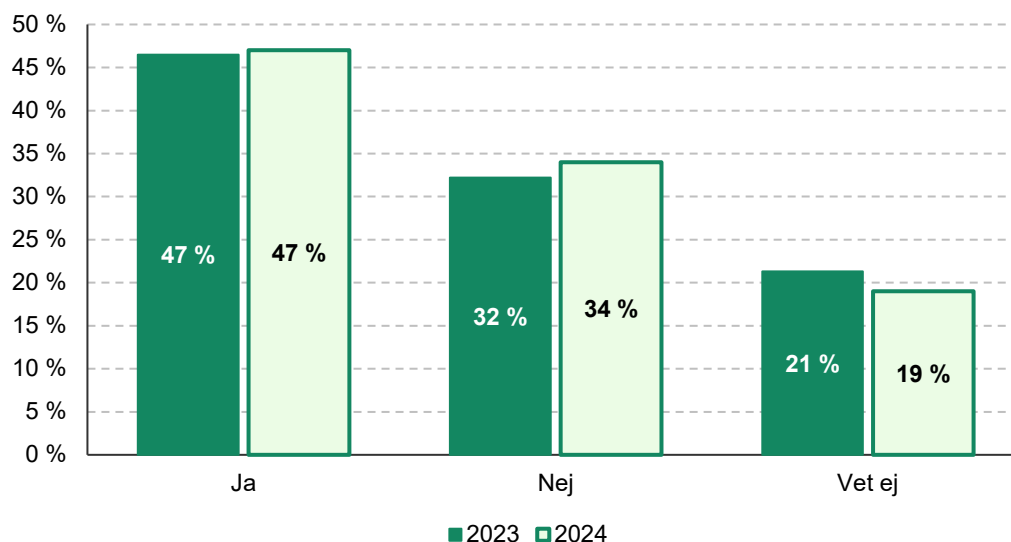
Figur 14. I vilken utsträckning inkluderar kommunerna tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet? År 2023 och 2024.

Hälften inkluderar kunskapshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i planer för aktiva åtgärder

Det är 47 procent av kommunerna som har kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i sina planer för aktiva åtgärder. Det är 34 procent som saknar detta. Dessutom är det 29 procent som inte känner till om kommunen har detta. Resultatet är likt förra årets.

Figur 15. Ingår kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i kommunens plan för aktiva åtgärder? År 2023 och 2024.

En majoritet vet var de kan få råd om individuella stöd

Det är 93 procent av kommunerna som känner till var de som arbetsgivare kan få råd och stöd när de behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning. Övriga kommuner, 7 procent, har inte denna kunskap. Resultatet är likt förra årets.

Inkludera tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta på lika villkor som alla andra på en arbetsplats behöver arbetsmiljön vara öppen, inkluderande och tillgänglig. En tillgänglig arbetsmiljö tar hänsyn till fysiska, psykiska, kognitiva och sociala aspekter av arbetsförhållandena och öppnar upp för mångfald på arbetsplatsen.

Alla arbetsgivare ska arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen. Genom att tillgänglighetsaspekter finns med i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan arbetsgivaren arbeta förebyggande. Vid behov ska arbetsgivaren anpassa arbetsmiljön för en enskild arbetstagare.

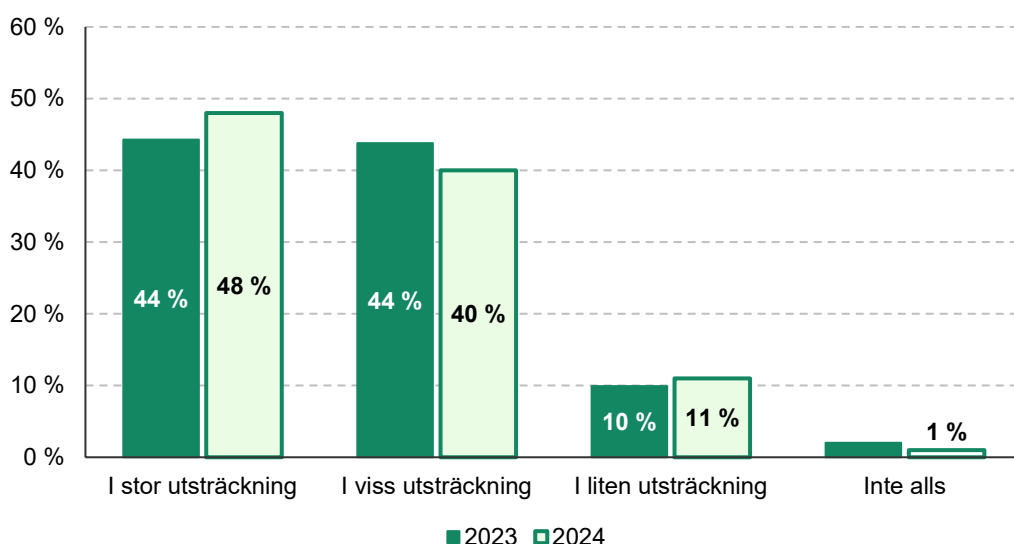
En tillgänglig rekryteringsprocess

En majoritet har tillgängliga rekryteringsprocesser

Nästan hälften, 48 procent, av kommunerna säkerställer i stor utsträckning att deras rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster. Det är en liten förbättring jämfört med 2023 då andelen var 44 procent. Men jämfört med 2022 är andelen precis lika stor.

Nästan lika många kommuner, 40 procent, svarar att de gör detta i viss utsträckning och 11 procent gör det i liten utsträckning. Det är ytterst få kommuner, 1 procent, som svarar att de inte gör detta alls. Resultatet är likt föregående års undersökning.

Figur 16. Andel kommuner som har tillgängliga rekryteringsprocesser. År 2023 och 2024.

Flera kommuner beskriver att de arbetar med kompetensbaserad rekrytering, och att de väljer kandidater utifrån de kompetenser som är relevanta för tjänsten. Några beskriver att de utbildar chefer i hur de kan rekrytera baserat på kompetenser och utan att diskriminera.

Gör rekryteringsprocessen tillgänglig. En förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska få lika möjligheter att söka och konkurrera om tjänster är att hela rekryteringsprocessen är tillgänglig. En tillgänglig rekryteringsprocess handlar bland annat om att digitala rekryteringsverktyg är tillgängliga, och att krav i annonser inte utesluter personer med funktionsnedsättning på ett diskriminerande sätt. Det kan också vara att motverka att förutfattade meningar styr valet av sökande, att hålla intervjuer i tillgängliga lokaler och att använda personlighetstester som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

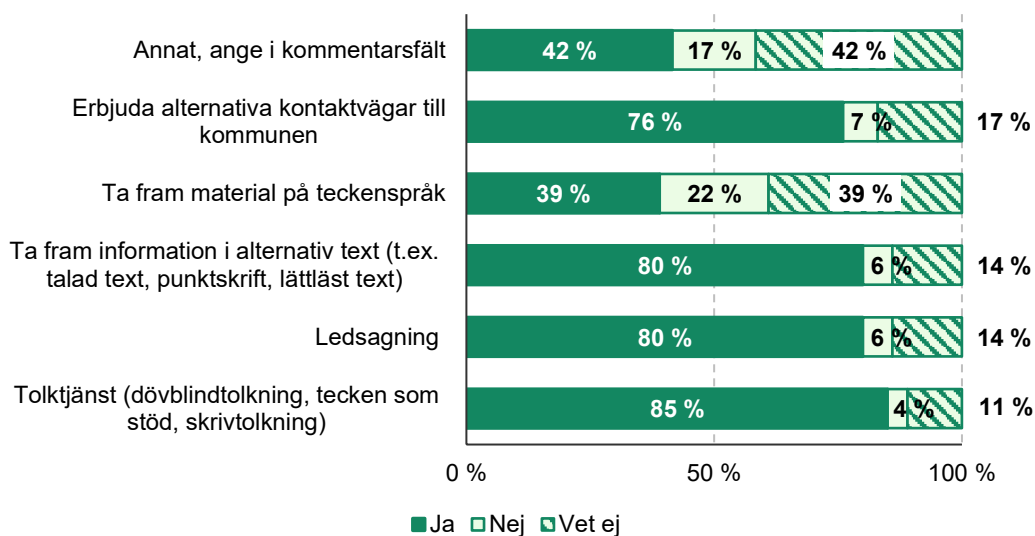
Tillgängligt bemötande och service för medborgarna

Många kan erbjuda individuella stöd och lösningar

En stor andel av kommunerna kan erbjuda flera individanpassade stöd och lösningar till personer med funktionsnedsättning. Men resultaten varierar beroende på vilket stöd som avses. Några kommuner lyfter fram att det ser olika ut i olika delar av kommunens verksamhet, samt att de när behovet uppstår försöker lösa situationen.

- **Tolktjänst:** 85 procent svarar att de kan erbjuda ledsagning vid behov. Samtidigt svarar 4 procent att de inte kan det och 11 procent att de inte vet.
- **Alternativ text (talad text, punktskrift, lättläst text):** 80 procent svarar att de kan erbjuda alternativ text vid behov. 6 procent svarar att de inte kan det och 14 procent att de inte vet.
- **Ledsagning:** 80 procent svarar att de kan erbjuda ledsagning vid behov. Samtidigt svarar 6 procent att de inte kan det och 14 procent att de inte vet.
- **Alternativa kontaktvägar:** 76 procent uppger att de kan erbjuda alternativa kontaktvägar till kommunen. Samtidigt svarar 7 procent att de inte kan det och 17 procent att de inte vet.
- **Teckenspråk:** 39 procent uppger att de kan ta fram material på teckenspråk vid behov. 22 procent kan inte det och 39 procent vet inte om kommunen kan ta fram underlag på teckenspråk.

Figur 17: Andel kommuner som erbjuder olika typer av individuella stöd och lösningar. N = 177

Det är 42 procent av kommunerna som uppger att de även erbjuder andra former av individuella stöd och lösningar.⁴ Andelen kommuner som erbjuder andra former stöd har ökat kraftigt sedan föregående års undersökning. Då var det endast 25 procent som kunde erbjuda andra former av stöd. Även bland övriga typer av stöd är årets resultat en förbättring, men den är inte lika tydlig som för andra stöd.

I fritextsvaren nämner några kommuner att tillgången till stöd kan variera mellan olika verksamhetsområden.

Ge tillgängligt bemötande och service till medborgarna. I bemötande och service gentemot medborgarna ska det ingå att erbjuda individuellt stöd och särskilda lösningar till personer med funktionsnedsättning när det behövs. Det kan exempelvis handla om att erbjuda särskild service som underlättar för en person att ta del av information eller beslut på ett sätt som är tillgängligt för dem. Det kan också vara att erbjuda alternativa kontaktvägar till kommunen.

⁴ Antalet kommuner som svarat på frågan om "annat" är betydligt färre än för övriga alternativ. Endast 65 svar jämfört med 174–176 för övriga

Att kunna ta del av beslut

Tre av fyra har rutiner för att skapa tillgängliga beslut

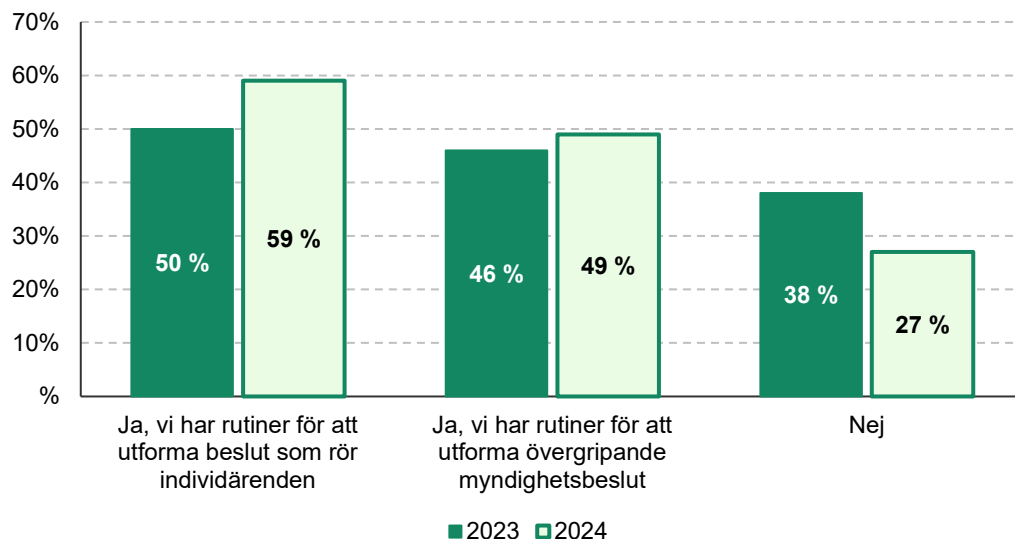
Det är 73 procent av kommunerna som har rutiner för tillgängliga beslut, antingen för beslut som rör individärenden eller för övergripande myndighetsbeslut. Detta är en ökning jämfört med året innan, då 62 procent av kommunerna hade rutiner för någon form av tillgängliga beslut.

Det är vanligare att kommunerna har rutiner för att utforma tillgängliga beslut som rör individärenden, än för att utforma övergripande myndighetsbeslut. 59 procent av kommunerna har rutiner för individärenden och 49 procent, har rutiner för övergripande myndighetsbeslut. Mönstret känns igen från året innan; även då var det fler kommuner som hade rutiner för att utforma tillgängliga beslut som rör individärenden.

Det är 27 procent av kommunerna som inte har några rutiner för att utforma tillgängliga beslut, varken för de som rör individärenden eller övergripande myndighetsbeslut.

Utvecklingen ser ut att gå åt rätt håll. År 2022 var det 43 procent av kommunerna som saknade rutiner för tillgängliga beslut, år 2023 var det 38 procent och för 2024 är alltså motsvarande andel 27 procent.

Figur 18. Andel kommuner som har rutiner för tillgängliga beslut. N=175

Flera kommuner beskriver i fritextsvaren att ett arbete pågår även om kommunen inte har några rutiner än. Det kan handla om att rutiner är på väg att tas fram eller att personal har fått gå utbildningar. Flera kommuner lyfter också fram att det ser olika ut inom olika delar av kommunens verksamhet.

”

Vi har haft utbildningar om att kommunicera i klarspråk och lättläst, har skrivregler och kommunikationsstöd för personalen och har kommit en bit på väg, men inte i mål än.

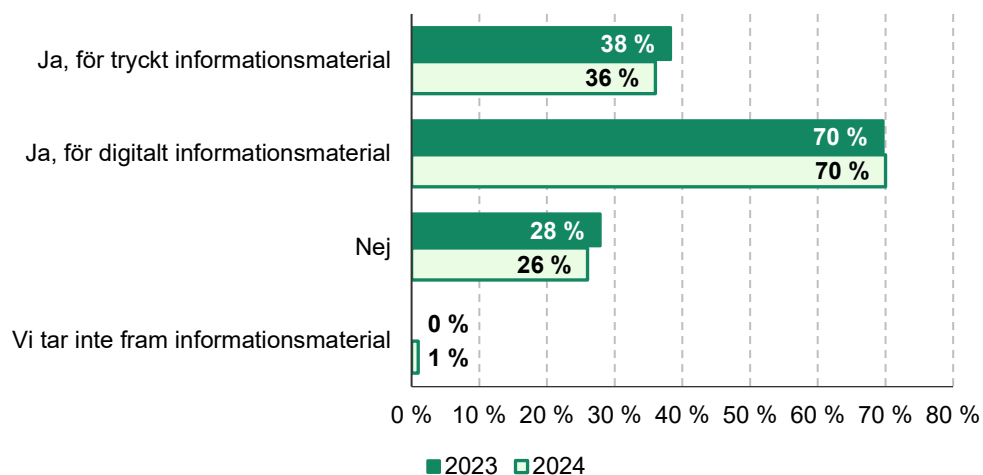
Mellanstor kommun i Skåne

Tillgänglig samhällsinformation

Tre fjärdedelar har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att informationsmaterial är tillgängligt

Av kommunerna är det 74 procent som svarar att de har rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att antingen tryckt eller digitalt informationsmaterial framställs i alternativa format som är tillgängliga för olika målgrupper. Det är 36 procent som har rutiner för tryckt informationsmaterial och 70 procent som har det för digitalt informationsmaterial. 26 procent av kommunerna har inga rutiner för att framställa informationsmaterial i alternativa format. En kommun uppger att den inte tar fram informationsmaterial. Resultatet är överlag mycket likt förra årets.

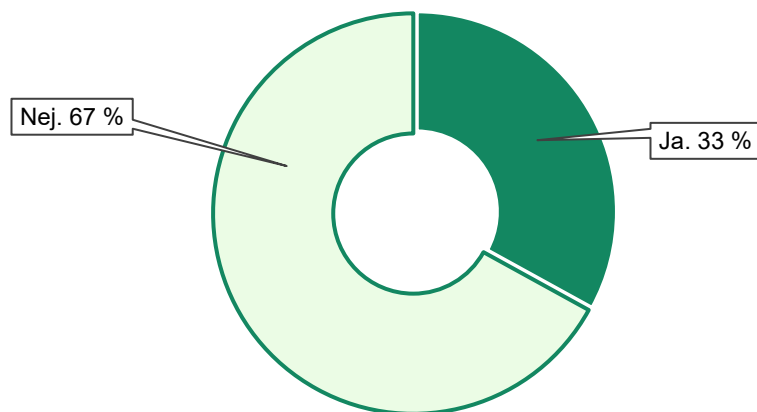
Figur 19. Andel kommuner som har rutiner och arbetssätt för att kontrollera tillgängligheten i informationsmaterial. År 2023 och 2024.

En majoritet saknar rutiner för att nå invånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig

Det är 67 procent av kommunerna som uppger att de saknar rutiner för att säkerställa att deras information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig. Då frågan är ny för i år har vi inte möjlighet att jämföra med föregående år.

Figur 20. Andel kommuner som har rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att deras information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig. N=174

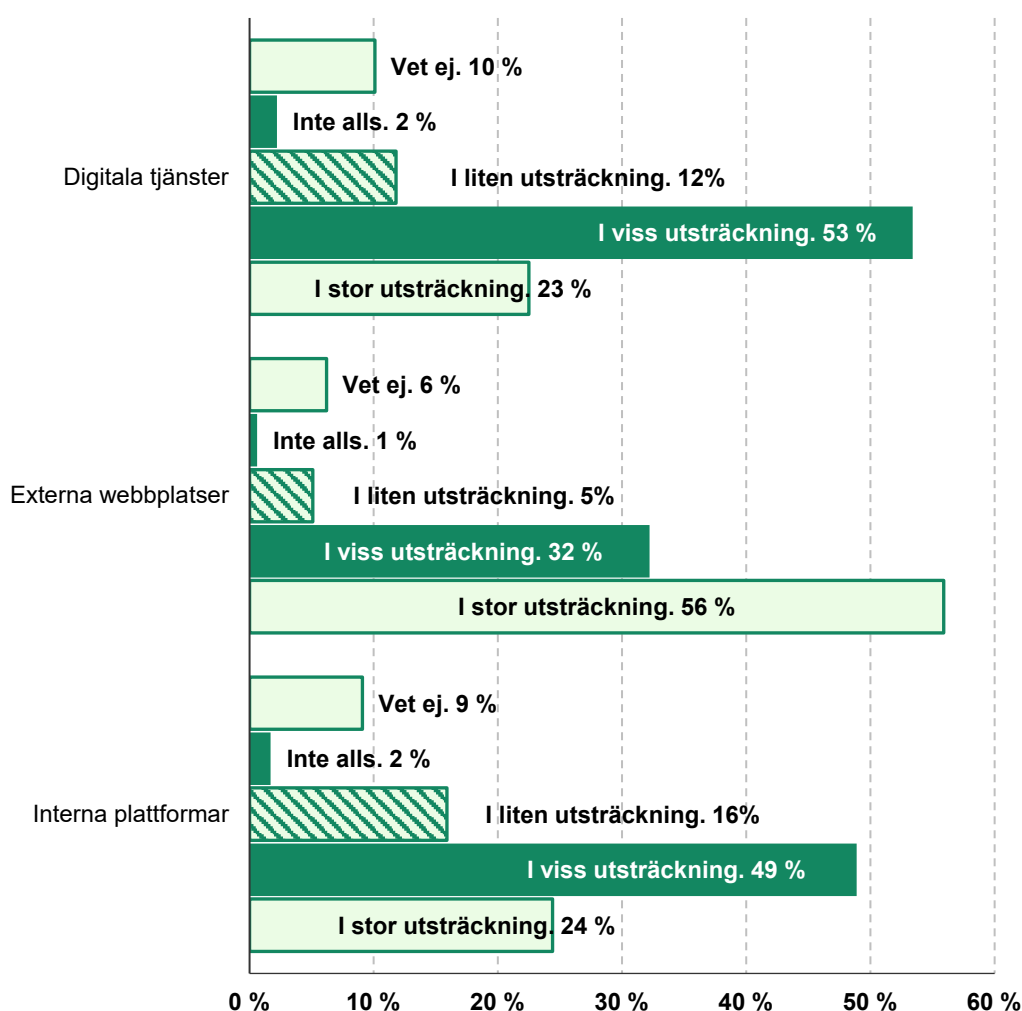
I kommentarerna lyfter många kommuner att arbete pågår med att ta fram rutiner eller utveckla arbetssätt kopplat till krisberedskap. Några kommuner uppger att rutiner finns i vissa delar av verksamheten, eller att rutiner delvis finns på plats. En kommun lyfter också fram svårigheten att säkerställa att informationen når alla personer i en specifik grupp, oavsett vad det gäller.

Tillgängliga digitala system och tjänster

En majoritet av kommunerna har delvis utformat tillgängliga digitala system och tjänster

Många kommuner har i stor eller i viss utsträckning utformat sina digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt. Det är vanligast att externa webbplatser är tillgängligt utformade. Därefter följer digitala tjänster och interna arbets- och kommunikationsplattformar (interna plattformar). Resultaten är överlag lika förra årets undersökning.

Figur 21. Andel kommuner med tillgängliga digitala system och tjänster. N=178⁵

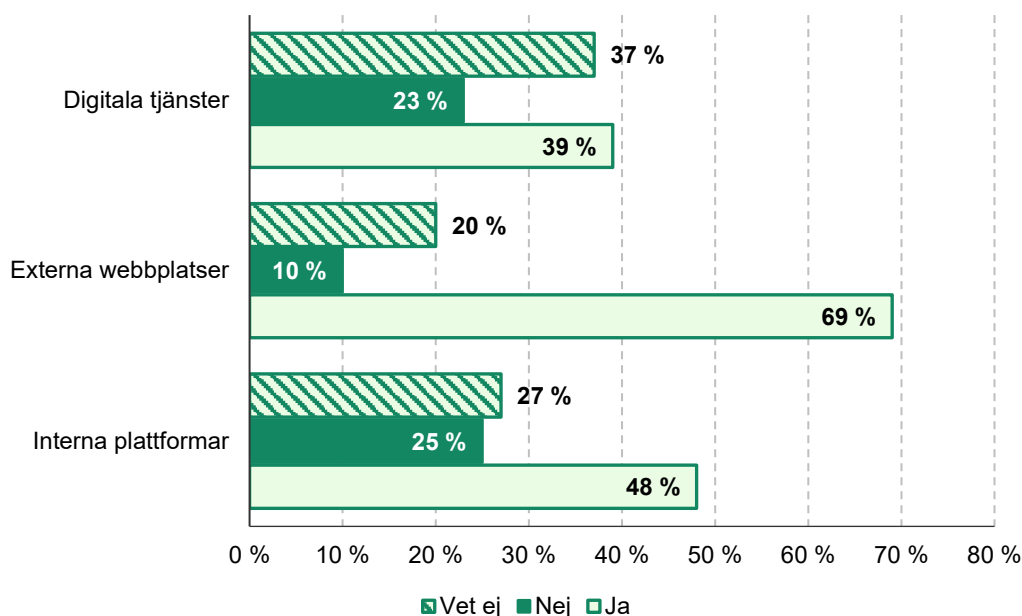
⁵ Till frågan fanns också svarsalternativet "ej relevant". Men då inga kommuner svarat det på någon av områdena redovisas det inte i figuren.

- **Interna arbets- och kommunikationsplattformar (interna plattformar):** 24 procent av kommunerna har i stor utsträckning tillgängliga interna plattformar. Nästan hälften, 49 procent, har detta i viss utsträckning, medan 18 procent har det antingen i låg utsträckning eller inte alls.
- **Externa webbplatser:** 56 procent av kommunerna har i stor utsträckning tillgängligt utformade externa webbplatser. 33 procent har det i viss utsträckning, medan 6 procent har det i låg utsträckning eller inte alls.
- **Digitala tjänster:** 23 procent av kommunerna uppger att de har digitala tjänster som i stor utsträckning är tillgängliga, medan 53 procent har det i viss utsträckning. 14 procent svarar att de har det i liten utsträckning eller inte alls.

Många kommuner saknar rutiner för att upptäcka bristande digital tillgänglighet

Det är endast för externa webbplatser som en majoritet av kommunerna har rutiner för att inventera brister i tillgänglighet. Men för både interna arbetsplattformar och digitala tjänster är det mindre än hälften av kommunerna som har rutiner. Många kommuner svarar också att de inte vet om rutiner finns på plats eller inte. Resultaten är överlag lika förra årets undersökning.

Figur 22. Andel kommuner med rutiner för inventering av tillgänglighet i digitala system och tjänster. N=178⁶

⁶ I frågan fanns också svarsalternativet "ej relevant" med. Men då endast 3 kommuner sammantaget svarat det redovisas det ej i figuren.

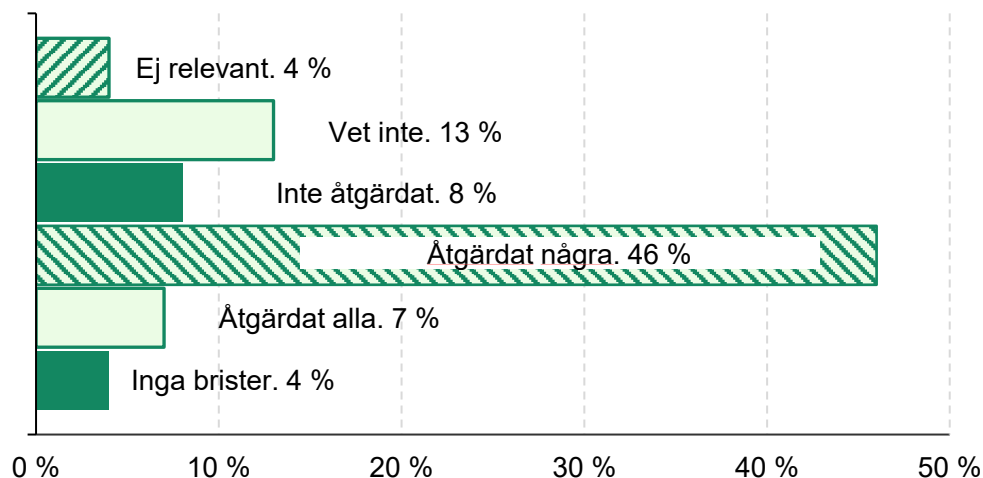
- **Externa webbplatser:** Det är vanligast att kommunerna har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten hos sina externa webbplatser. Det är 69 procent som har rutiner för det, medan 10 procent saknar det. 20 procent av kommunerna svarar att de inte vet om de har rutiner.
- **Interna arbets- och kommunikationsplattformar (interna plattformar):** Hälften av kommunerna, 48 procent, uppger att de har rutiner för att inventera sina interna plattformar, medan 25 procent saknar rutiner. Ungefär lika många, 27 procent, svarar vet ej.
- **Digitala tjänster:** 39 procent av kommunerna har rutiner för att inventera brister i digitala tjänster, medan 23 procent saknar rutiner. Hela 37 procent svarar vet ej.

Utforma interna arbets- och kommunikationsplattformar på ett tillgängligt sätt. När interna arbets- och kommunikationsplattformar, som till exempel arbetssystem och intranät, är tillgängligt utformade kan fler medarbetare använda dem. Det bidrar också till att tröskeln för att anställa personer med funktionsnedsättning blir lägre. Datasystem och programvaror som inte är tillgängliga är ett hinder för många, inte bara för personer med funktionsnedsättning. Otillgängliga system och tjänster kan medföra att medarbetarnas resurser inte tas till vara fullt ut.

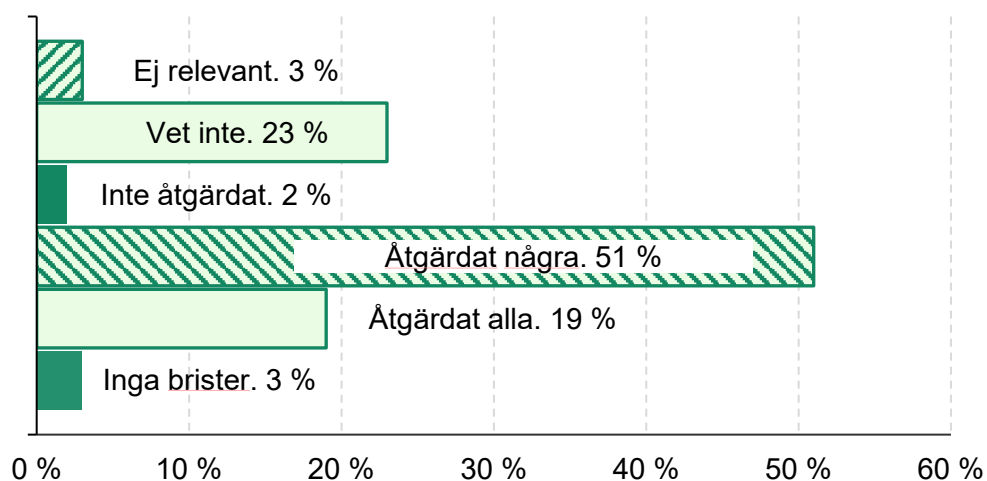
Få kommuner har åtgärdat alla brister i tillgängligheten i digitala system och tjänster

Få kommuner har åtgärdat alla identifierade brister, oavsett om det handlar om interna plattformar, externa webbplatser eller digitala tjänster. Men betydligt fler har åtgärdat några brister. Samtidigt är det en betydande andel som svarar vet ej. Ytterst få kommuner, runt 4 procent, uppger att de helt saknar brister i tillgängligheten. Jämfört med föregående år har resultaten utvecklats i olika riktning. Det är svårt att se om utvecklingen överlag har gått framåt eller inte.

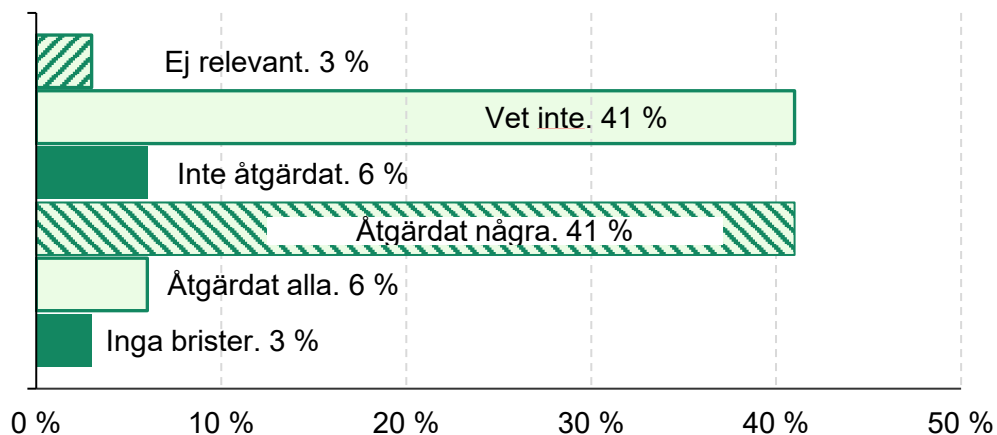
Figur 23. Andel kommuner som åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten bland interna plattformar. N=178

Figur 24. Andel kommuner som åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten bland externa plattformar. N=178

Figur 25. Andel kommuner som åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten bland digitala tjänster. N=178

- **Interna arbets- och kommunikationsplattformar (interna plattformar):** 4 procent har inte har identifierat några brister vid inventering av interna plattformar. 7 respektive 46 procent svarar att de åtgärdat alla eller några av de identifierade bristerna. 8 procent uppger att de inte har åtgärdat några brister bland interna plattformar under året. 31 procent svarar vet ej och 4 procent svarar att det inte är relevant.
- **Externa webbplatser:** 3 procent av kommunerna uppger att de inte har identifierat några brister vid inventering sina externa webbplatser. 19 procent har åtgärdat alla identifierade brister och drygt hälften, 51 procent, har åtgärdat några. 2 procent har inte åtgärdat några brister. Samtidigt är det 23 procent som svarar vet ej och 3 procent som uppger att det inte är relevant att åtgärda brister bland externa webbplatser.
- **Digitala tjänster:** 3 procent har inte identifierat några brister bland digitala tjänster. Endast 6 procent har åtgärdat alla identifierade brister och 41 procent har åtgärdat några. 6 procent har inte åtgärdat några brister. Hela 41 procent svarar vet ej och 3 procent svarar att det inte är relevant.

I fritextsvaren lyfter några kommuner fram att det ser olika ut inom olika delar av kommunens verksamhet.

Det är inte helt lätt att svara på frågorna. Vi hamnar någonstans mellan Vet ej/ i viss utsträckning, vi är en stor organisation. Idag är införande av digitala system och tjänster helt decentraliserat, vilket betyder att alla verksamheter i staden kan ta in eller utveckla vilka system de vill på vilket sätt de vill.

Stor kommun i Skåne

Erbjud tillgängliga webbplatser och tillgängliga digitala tjänster. Invånare ska kunna hantera olika ärenden digitalt. För att det ska fungera är det centralt att digitala tjänster, till exempel e-tjänster och mobilapplikationer är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Enligt lag (2018:1937), om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen), ska tjänster och information som en offentlig aktör tillhandahåller genom en webbplats eller mobil applikation vara tillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar. Genom att följa den europeiska standarden (EN 301 549 V3.2.1), som i sin tur bygger på WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines), kan webbplatser och mobila applikationer leva upp till kraven och fler användare kan ta del av innehållet.

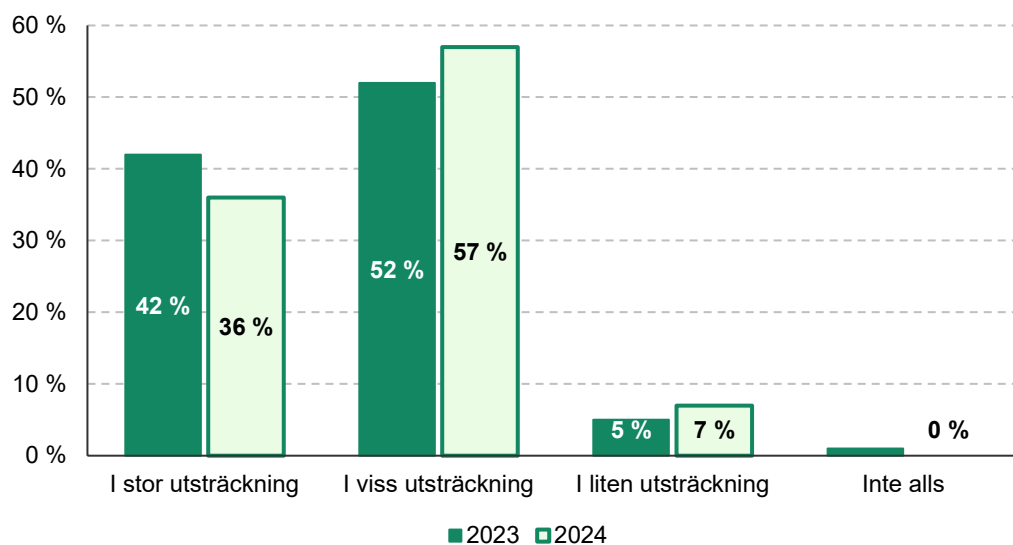
Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Var tredje kommun genomför tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Av kommunerna är det 36 procent som uppger att deras externa arrangemang och konferenser i stor utsträckning är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Andelen är lägre än året innan, då motsvarande andel var 42 procent.

Det är 57 procent som svarar att de i viss utsträckning har tillgängliga externa arrangemang och konferenser, vilket är något fler än året innan. Samtidigt uppger 7 procent att externa arrangemang och konferenser är tillgängliga i liten utsträckning. Det är precis lika stor andel som år 2023. I frågan finns också alternativet inte alls med. Men inga kommuner har svarat det.

Figur 26. Andel kommuner som har tillgängliga externa arrangemang och konferenser. År 2023 och 2024.

Håll tillgängliga möten och konferenser, fysiskt och digitalt. Vid möten och konferenser finns det flera saker att ta hänsyn till för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta och medverka. Det handlar bland annat om att i förväg ta reda på vilka tillgänglighetsbehov deltagarna har och att ge tydlig information om mötets innehåll och syfte.

Under mötet är det viktigt att inte prata fortare än att teckenspråks- och skrivtolkar hänger med, och att beskriva bilder, filmer och annat visuellt innehåll. Det handlar också om att välja en lokal som fungerar för deltagare med begränsad rörelseförmåga, att använda mikrofon och att ha hörselslinga i lokalen. Vid helt digitala möten är möjligheten att testa mötesverktyget i förväg, att ha en tydlig struktur och kortare mötestid, ytterligare insatser som ökar tillgängligheten.

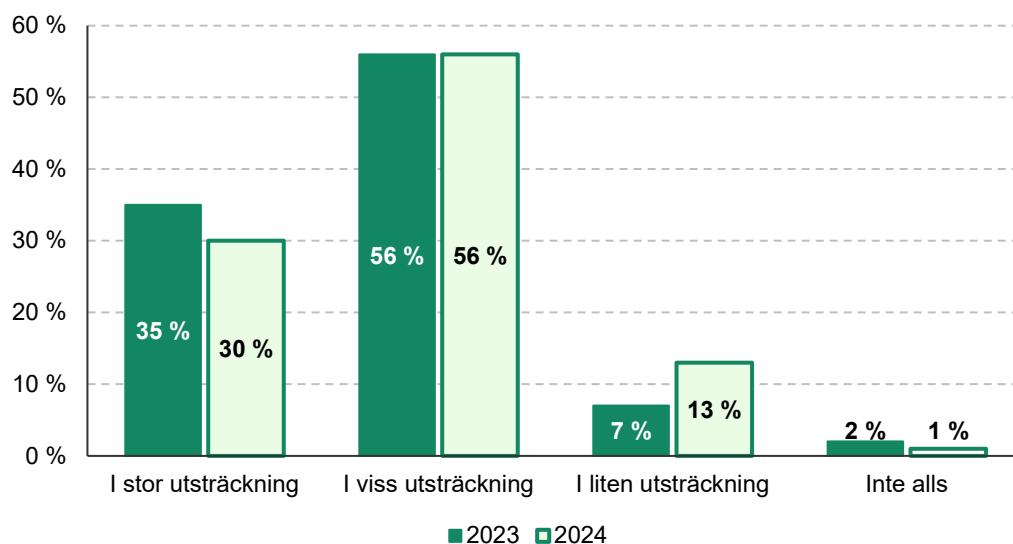
Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i lokaler

En tredjedel arbetar i stor utsträckning för att förbättra tillgängligheten i verksamhetslokaler

Av kommunerna är det 30 procent som arbetar löpande i stor utsträckning för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där de bedriver verksamhet. Betydligt fler, 56 procent, svarar att de i viss utsträckning arbetar med att förbättra tillgängligheten och 13 procent uppger att de gör det i liten utsträckning. En ytterst liten andel av kommunerna, 1 procent, svarar att de inte alls arbetar löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där de bedriver verksamhet.

För andra året i rad minskar andelen kommuner som arbetar löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet. Under 2023 var det 35 procent av kommunerna som gjorde det i stor utsträckning och 56 procent som gjorde det i viss utsträckning. Motsvarande andelar 2022 var 43 och 55 procent.

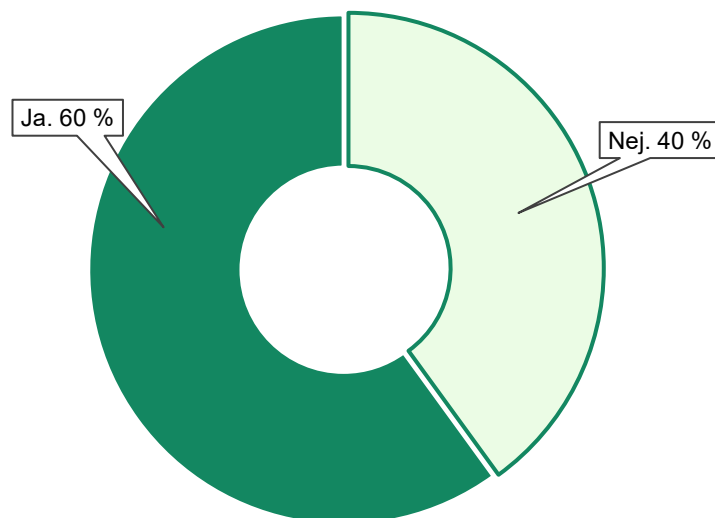
Figur 27. Andel kommuner som arbetar löpande med att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommuner bedriver verksamhet. År 2023 och 2024.

Tre av fem har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler

Det är 60 procent av kommunerna som uppger att de har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i sina offentliga lokaler. Övriga 40 procent har inte rutiner för detta. Resultatet är väldigt likt föregående års undersökning.

Figur 28. Andel kommuner som har rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler. N=174

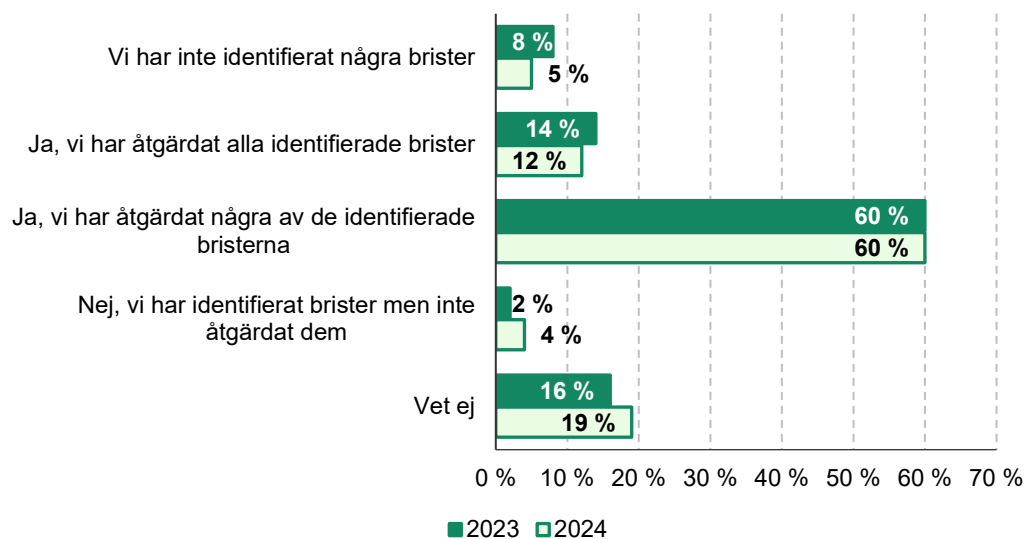

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i lokaler. Det behöver ske ett löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i de olika lokaler som en kommun använder för sin verksamhet. Det löpande arbetet kan till exempel göras genom att systematiskt identifiera och åtgärda hinder för tillgänglighet. Utöver att åtgärda brister och hinder för tillgänglighet i befintliga lokaler, ska också nya eller ombyggda lokaler vara tillgängliga.

En av tio har åtgärdat alla identifierade brister i arbetslokaler

Det är 12 procent av kommunerna som uppger att de har åtgärdat alla identifierade brister i sina arbetslokaler under de senaste 12 månaderna. Men en majoritet, 60 procent, har åtgärdat några av de identifierade bristerna. Drygt 5 procent av kommunerna har identifierat brister men inte åtgärdat dem. Samtidigt är det 5 procent som inte har identifierat några brister och 19 procent som svarar vet ej. Resultatet är överlag likt 2023 års uppföljning.

Figur 29. Andel kommuner som åtgärdat identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler. År 2023 och 2024.

Några kommuner lyfter fram att de följer en långsiktig plan eller att vissa brister kräver omfattande åtgärder, vilket är anledningen till att inte alla brister har hanterats under året. Flera kommuner lyfter också fram att åtgärder framför allt sker vid nybyggnation, då man följer diverse myndighetskrav och uppmärksammar tillgänglighetsaspekterna.

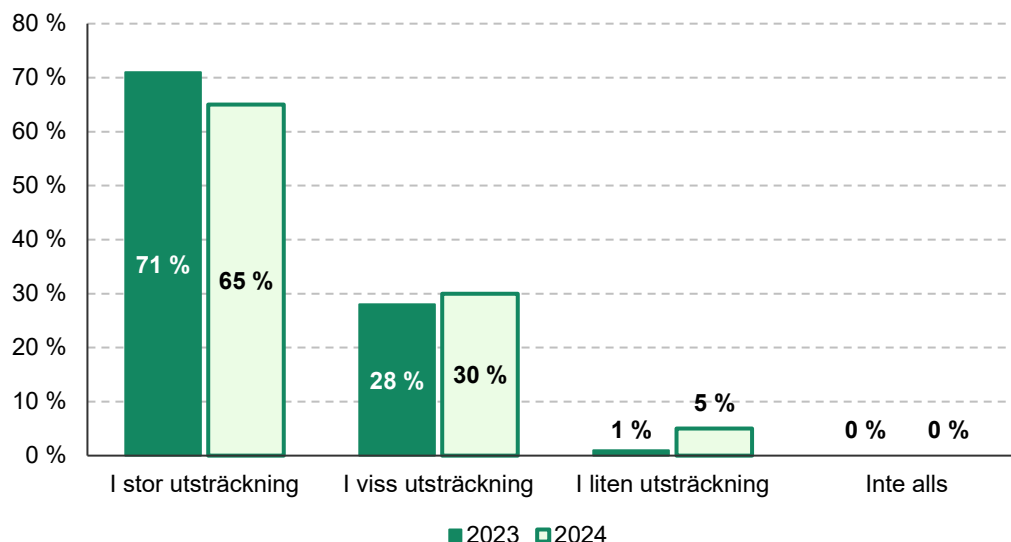
Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser

Nästan sju av tio säkerställer att tillgänglighetsaspekter finns med när de utvecklar allmänna platser

Av de svarande kommunerna är det 65 procent som uppger att de på kommunnivå i stor utsträckning säkerställer tillgänglighetsaspekter vid utveckling av allmänna platser. 30 procent gör det i viss utsträckning, medan ett fåtal kommuner, 5 procent, svarar att de i liten utsträckning säkerställer att tillgänglighetsaspekter finns med. Ingen kommun har svarat att de inte gör det alls. Resultatet är något svagare än åren innan. I 2023 års enkät uppgav exempelvis 71 procent av kommunerna att de i stor utsträckning säkerställde att tillgänglighetsaspekter finns med vid utveckling av allmänna platser. År 2022 var motsvarande andel 74 procent. Andelen kommuner som svarar att de gör det i viss utsträckning har dock ökat något under perioden.

Flera kommuner beskriver att de följer gällande lagar och regler, exempelvis från Boverket. Många beskriver också att ett arbete pågår och att dessa frågor beaktas vid ny- eller ombyggnation.

Figur 30. Andel kommuner som på kommunnivå säkerställt att tillgänglighetsaspekter finns med när allmänna platser utvecklas. År 2023 och 2024.

Bilaga 1. Enkät

MFD:s uppföljning av kommuner 2024

Genom att fylla i enkäten och skicka in era svar senast den 15 oktober 2024 deltar ni i Myndigheten för delaktighets årliga uppföljning av hur kommuner arbetar strategiskt med sitt uppdrag inom funktionshinderspolitiken. Uppdraget är att bidra till jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ett strategiskt arbete innebär bland annat att förbättra tillgängligheten och att undanröja hinder för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Enkäten berör både kommunens arbetsgivarperspektiv och verksamheten gentemot medborgarna.

När ni har svarat på enkäten får ni en sammanfattning som visar vad ni kan eller bör göra för att utveckla ert arbete i kommunen. Ni får också länkar till mfd.se där ni kan hitta stöd för att öka tillgänglighet och delaktighet, information om lagstiftning och funktionshinderpolitik. Glöm inte att spara en kopia av sammanfattningen innan ni avslutar enkäten.

Resultatet av uppföljningen kommer att finnas tillgängligt på MFD:s webbplats i början av 2025 och i myndighetens årliga redovisning till regeringen under våren 2025. Era svar är viktiga bidrag till vår uppföljning av funktionshinderspolitiken.

Om ni vill veta mer om uppföljningen är ni välkomna att kontakta oss på uppfoljning@mfd.se.

Så här svarar ni på enkäten

- De kommentarsfält som finns är frivilliga att använda.
- Ni kan pausa era svar på enkäten genom att trycka på knappen "Spara och fortsätt senare".
- Då får ni en ny länk som ska användas när ni fortsätter att fylla i enkäten.
- Det går att skicka vidare enkätlänken om ni är flera personer som ska svara på frågorna.
- Kom dock ihåg att det bara är en person åt gången som kan använda länken.
- När ni har svarat på alla frågor och kommit till sista sidan i enkäten klicka på "Sammanfattningssida".
- Sammanfattningssidan visar era svar och länkar med stöd för att arbeta vidare med frågorna.
- Spara ett eget dokument med era svar genom att klicka på ikonerna på sammanfattningssidan och välja att skriva ut, spara som pdf eller skicka

vidare med epost. Använd dessa funktioner om ni t ex vill diarieföra era svar.

- Klicka på "Redigera svar" i sammanfattningen om ni vill ändra något svar. Ni kan redigera svaren fram till att ni klickar på "Spara och skicka undersökning". Nu kan ni inte öppna enkätlänken igen och ni kan inte göra några fler ändringar.

Kontaktperson

Ange gärna en kontaktperson. Vi meddelar kontaktpersonen när resultatet av uppföljningen är publicerat på MFD:s webbplats i början av 2025 samt kontaktar den vid eventuella frågor.

Myndigheten för delaktighet följer Dataskyddsförordningen (GDPR). Läs MFD:s personuppgiftspolicy på mfd.se.

1. Kontaktpersonens e-post

- E-post

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor

Kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor kan handla om exempelvis funktionshinderspolitik, mänskliga rättigheter och FN:s konvention om personer med funktionsnedsättning, eller lagar och regler om tillgänglighet och diskriminering. Det kan vara i form av utbildningar, seminarier, föreläsningar, konferenser eller andra kunskapsutvecklande åtgärder.

2. Har er organisation genomfört några kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna?

- Ja, för chefer på kommunledningsnivå
- Ja, för chefer på förvaltningsnivå
- Ja, för medarbetare
- Ja, för politiska nämnder
- Nej.

Mål och styrning i funktionshindersarbetet

Vid genomförandet av funktionshinderspolitiken handlar det om att:

- säkerställa tillgängligheten och delaktigheten för flickor och pojkar, kvinnor och män med olika fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar,
- verka för jämställda och jämlika förutsättningar för alla oavsett funktionsförmåga,
- verka för alla barns lika möjligheter till utveckling och trygghet oavsett funktionsförmåga,

- skapa delaktighet för alla invånare oavsett ålder, könsidentitet, sexualitet, etnicitet eller socioekonomi.

3. Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

- Ja, vi har en särskild strategi/plan/program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor
- Ja, vi har målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor integrerat i andra styrdokument
- Nej.

4. Följer ni upp dessa målsättningar?

- Ja
- Nej.

5. Har ni formulerade målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete inom något av följande områden?

	Ja	Nej	Ej relevant
Mångfaldsarbete			
Jämställdhetsarbete			
Barnrättsarbete			
Antidiskriminering			
Lokalförsörjning			
Information & kommunikation			
Agenda 2030			
Krisberedskap och civilt försvar			

6. Kommentarer målsättningar etc.

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor

Ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor kan innebära att ta fram policyer och strategier samt att samordna och integrera frågorna i verksamheten så att alla förvaltningar och chefslinjer har ett uttalat ansvar. Den/de som har ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor kan vara placerade på kommunlednings- eller förvaltningsnivå.

7. Finns det någon eller några tjänstepersoner i er kommun som har ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor?

- Ja
- Nej
- Ansvaret är integrerat i linjearbetet och/eller respektive chefslinje

8. Kommentar ansvar.

Dialog och samråd med funktionshindersorganisationer

För att leva upp till alla medborgares behov behöver kommunen föra olika former av dialog. Samråd mellan kommunen och funktionshindersorganisationer är en långsiktig dialog på strategisk och övergripande nivå. Andra sätt att inhämta kunskap från enskilda personer med funktionsnedsättning är att inkludera frågor om tillgänglighet och upplevda hinder i era medborgardialoger. För att nå specifika grupper, eller diskutera särskilda frågor som berör vissa, kan det också behövas riktade dialoger och fokusgrupper.

9. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

- Ja, vi har ett centralt samråd
- Ja, vi har verksamhetsnära samråd
- Nej.

10. I vilket/vilka syften genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer?

- För att informera
- Inhämta synpunkter på kommande beslut
- Inhämta synpunkter på verksamhetsutveckling
- För att följa upp vår verksamhet
- För att identifiera brister
- Annat.

11. Följer ni upp det centrala samråd som genomförs tillsammans med funktionshindersorganisationerna?

- Ja
- Nej.

12. I vilken utsträckning har ni anordnat medborgardialoger där ni riktat er till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

13. Kommentar dialog och samråd.

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

Oavsett om ni upphandlar eller själva tar fram produkter eller tjänster, som exempelvis videoproduktioner, publikationer, utbildningar och e-tjänster, är det bra om det finns rutiner för att kontrollera att dessa är tillgängliga för olika målgrupper. Att arbeta strategiskt med tillgänglighet i inköp och upphandling kan innebära att ni systematiskt följer upp tillgängligheten för nya produkter och tjänster genom tillgänglighetsgranskningar, användartester eller via dialog med användare.

14. Har ni under de senaste tolv månaderna ställt krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid upphandling, när så har varit relevant?

- Ja, i alla eller de flesta upphandlingar
- Ja, i någon eller några upphandlingar
- Har inte genomfört någon upphandling de senaste 12 månaderna
- Nej
- Vet ej.

15. I vilken utsträckning utvärderar ni om upphandlade produkter eller tjänster uppfyller de krav på tillgänglighet som ni ställt, när så har varit relevant?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

16. Uppskatta hur lätt eller svårt er organisation upplever att det är att kontrollera att upphandlade varor, tjänster och produkter uppfyller kraven på tillgänglighet vid leverans.

- Mycket lätt
- Lätt
- Svårt
- Mycket svårt
- Vet ej
- Köper in kompetensen externt.

17. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att nya produkter eller tjänster som kommunen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper?

- Ja användartest
- Ja efterkontroll

- Nej
- Vet ej.

18. Kommentar upphandling.

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Alla arbetsgivare ska arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen. Funktionsnedsättning utgör en av de vanligaste grunderna för diskriminering. Genom att ta med tillgänglighetsperspektivet i det systematiska arbetsmiljöarbetet kan arbetsgivaren arbeta förebyggande. Vid behov ska arbetsgivaren anpassa arbetsmiljön för en enskild arbetstagare.

19. I vilken utsträckning inkluderar ni tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

20. Ingår kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i kommunens plan för aktiva åtgärder?

- Ja
- Nej
- Vet ej.

21. Har ni som arbetsgivare kunskap om var ni kan få råd och stöd när ni behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning?

- Ja
- Nej.

22. Kommenter systematiskt arbetsmiljöarbete.

En tillgänglig rekryteringsprocess

En tillgänglig rekryteringsprocess handlar bland annat om att digitala rekryteringsverktyg är tillgängliga och att krav i annonser inte utesluter personer med funktionsnedsättning på ett diskriminerande sätt.

Det kan också vara att motverka att förutfattade meningar styr valet av sökande, att hålla intervjuer i tillgängliga lokaler och att använda tester som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

23. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att era rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

24. Kommentar rekrytering.

Tillgängligt bemötande och service för medborgarna

I bemötande och service gentemot medborgarna ingår att kunna erbjuda individuellt stöd och särskilda lösningar till personer med funktionsnedsättning när det behövs. Det kan exempelvis handla om att erbjuda särskild service som underlättar för en person att ta del av information eller beslut på ett sätt som är tillgängligt för dem, eller att erbjuda alternativa kontaktvägar till er verksamhet.

I diskrimineringslagstiftningen framgår även att skäliga åtgärder ska vidtas för att en person med funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning, till exempel genom att de får extra hjälp och stöd.

25. Kan kommunen erbjuda något/några av dessa individuella stöd och lösningar för personer med funktionsnedsättning vid behov?

	Ja	Nej	Vet ej
Tolktjänst (teckenspråk, dövblindtolkning, tecken som stöd, skrivtolkning)			
Ledsagning			
Ta fram information i alternativ text (ex. talad text, punktskrift, lättläst text)			
Ta fram material på teckenspråk			
Erbjuda alternativa kontaktvägar till myndigheten			
Information & kommunikation			
Annat, ange i kommentarsfält			

26. Kommentar service.

Att kunna ta del av beslut

Myndighetsbeslut som bidragsärenden, individärenden, fullmäktigeprotokoll, detaljplanering, eller liknande ska vara tillgängliga för alla. För att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av beslut behöver de förmedlas i ett tillgängligt format. Det gäller till exempel personer med synnedsättning, hörselnedsättning, intellektuell funktionsnedsättning och dyslexi. Innehållet i ett digitalt format som exempelvis pdf och word ska vara tillgängligt att läsa med hjälpmedel.

Att beslutet är tillgängligt kan t ex handla om att bearbeta språket så att det är enkelt och begripligt och att texten är logiskt disponerad. Ett annat sätt att göra beslut begripliga är genom att också ge dessa i alternativa format, t ex på lättläst svenska, genom att de går att få inlästa, eller i punktskrift.

27. Har ni rutiner för att de beslut kommunen fattar, både individärenden och övergripande beslut, är tillgängligt utformade?

- Ja, vi har rutiner för att utforma beslut som rör individärenden
- Ja, vi har rutiner för att utforma övergripande myndighetsbeslut
- Nej.

28. Kommenter beslut.

Tillgänglig samhällsinformation

Alla medborgare behöver få tillgång till viktig information, till exempel vid större händelser i samhällsplaneringen som trafikstörningar eller byggnationer. Liksom vid olika typer av kriser eller i händelse av krig. Er information om detta i digitala och i tryckta format kan behöva tillhandahållas i alternativa format för dem som behöver detta. Alternativa format kan exempelvis vara lättläst, punktskrift, talad text och teckenspråk.

29. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att era informationsmaterial även framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper?

- Ja, för tryckt informationsmaterial
- Ja, för digitalt informationsmaterial
- Nej
- Vi tar inte fram informationsmaterial.

30. Har ni rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att er information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig?

- Ja
- Nej

31. Kommentar samhällsinformation.

Tillgängliga digitala system och tjänster

Både anställda och invånare ska kunna använda sig av kommunens digitala system och tjänster. För kommunens medarbetare är det viktigt att interna arbets- och kommunikationsplattformar, till exempel arbetssystem och intranät, är tillgängligt utformade. För invånarna är det i sin tur centralt att kommunens externa webbplats och digitala tjänster är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Digitala tjänster kan vara e-tjänster eller mobilapplikationer som skolplattformar, ansökan till förskola, felanmälan, ansökan om bygglov och aktivitetsbokning.

32. I vilken utsträckning har ni utformat era digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt?

	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikations- plattformar						
Externa webbplatser						
Digitala tjänster						

33. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgänglighet i era digitala system och tjänster?

	Ja	Nej	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikationsplattformar				
Externa webbplatser				
Digitala tjänster				

34. Har ni åtgärdat eventuella identifierade brister i tillgängligheten i era digitala system och tjänster under de senaste tolv månaderna?

	Inga brister	Ja, åtgärdat alla	Ja, åtgärdat några	Nej, inte åtgärdat	Vet ej	Ej relevant
Interna arbets- och kommunikationsplattformar						
Externa webbplatser						
Digitala tjänster						

35. Kommentar digitala system och tjänster.

Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

När ni arrangerar externa sammankomster och konferenser finns det flera saker att ta hänsyn till för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta. Det handlar bland annat om att i förväg ta reda på vilka tillgänglighetsbehov deltagarna har och att ge tydlig information om mötets innehåll och syfte. Under mötet är det viktigt att ta hänsyn till teckenspråks- och skrivtolkar och inte prata fortare än att alla hänger med, och att beskriva bilder, filmer och annat visuellt innehåll.

Det handlar också om att välja en lokal som fungerar för deltagare med begränsad rörelseförmåga, att använda mikrofon, och att ha hörselslinga i lokalen. Vid helt digitala möten är möjligheten att testa mötesverktyget i förväg, att ha en tydlig struktur och kortare mötestid, ytterligare insatser som ökar tillgängligheten.

36. I vilken utsträckning är era externa arrangemang och konferenser, tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

37. Kommentar arrangemang och konferenser.

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

För att åstadkomma en förändring är det bra att se till att det sker ett arbete för att förbättra tillgängligheten i kommunens befintliga lokaler. Det kan till exempel betyda att ni systematiskt identifierar och åtgärdar hinder för tillgänglighet. Med befintliga lokaler avses samtliga lokaler i kommunens drift, det vill säga där verksamhet bedrivs, där personal arbetar och dit besökare kan komma. Här ingår både lokaler som kommunen äger och som ni hyr.

38. I vilken utsträckning arbetar ni löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

39. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

- Ja
- Nej.

40. Har ni åtgärdat eventuellt identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler under de senaste tolv månaderna?

- Vi har inte identifierat några brister
- Ja, vi har åtgärdat alla identifierade brister
- Ja, vi har åtgärdat några av de identifierade bristerna
- Nej, vi har identifierat brister men inte åtgärdat dem
- Vet ej.

41. Kommentarer lokaler.

Tillgänglighet vid utveckling av allmänna platser

Fysiska miljöer och platser behöver utformas så att de fungerar för alla invånare. Genom att planera och utveckla allmänna platser som är tillgängliga kan fler ta del av utbudet. Detta gäller både vid upprustning och ny-, till- och ombyggnation. Med allmänna platser avses exempelvis grönområden, idrottsanläggningar, parkeringsplatser, friluftsområden, badplatser, lekplatser, gator, parker och torg. Arbetet med att säkerställa tillgängligheten kan göras på olika sätt, men det är viktigt att det sker systematiskt.

42. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att tillgänglighetsaspekter finns med när ni utvecklar allmänna platser?

- I stor utsträckning
- I viss utsträckning
- I liten utsträckning
- Inte alls.

43. Kommentarer allmänna platser.

44. Vad skulle MFD kunna göra för att stötta er organisation i arbetet med att nå det nationella målet för funktionshinderspolitiken?

45. Är det något ytterligare ni vill kommentera som rör enkäten i stort?

Ni har nu kommit till enkätens slut

När ni har klickat på "Sammanfattningssida" kan ni titta på alla svar. Vill ni komplettera eller ändra något så klicka på "Redigera svar".

Kom ihåg att spara er sammanfattning genom att skriva ut den, exportera den till pdf, eller skicka den med e-post till valfri adress, t ex om ni vill kunna lämna en kopia till ert diarium.

Ni kan redigera era svar fram till att ni klickar på "Spara och skicka undersökning". Då stänger ni er enkät och den skickas till MFD.

OBS! Stänger ni webbläsaren i detta skede så är det samma sak som att "Spara och skicka undersökning", alltså ni kommer inte åt undersökningen, men den har sparats hos MFD.

Bilaga 2. Tabeller 2024

178 kommuner har svarat på enkäten.

Under tabellerna anges valda alternativ via flervälsfrågor (*), det interna bortfallet per fråga (**) och om frågan är villkorad (***).

Kunskapshöjande insatser om funktionshinderfrågor

Tabell 1. Har er organisation genomfört några kunskapshöjande insatser om funktionshindersfrågor de senaste tolv månaderna?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, för chefer på kommunledningsnivå	36	20,7
Ja, för chefer på förvaltningsnivå	76	43,7
Ja, för medarbetare	108	62,1
Ja, för politiska nämnder	44	25,3
Nej	51	29,3

* Valda alternativ: 315. **Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Mål och styrning i funktionshindersarbetet

Tabell 2. Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har en särskild strategi/plan/program med målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor	71	40,3
Ja, vi har målsättningar för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor integrerat i andra styrdokument	77	43,8
Nej	49	27,8

*Valda alternativ: 315.

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 3. Följer ni upp dessa målsättningar?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	101	79,5
Nej	26	20,5
Total	127	100

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

***Besvarats av 127 av de 127 kommuner som angett att de har målsättningar Tabell 2.
Har ni målsättningar i en strategi eller styrdokument som ni använder för att systematisera arbetet med funktionshindersfrågor i kommunen?

Tabell 4. Har ni formulerade målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete inom något av följande områden?

Områden	Antal				Andel (%)			
	Ja	Nej	Ej relevant	Totalt	Ja	Nej	Ej relevant	Totalt
Mångfaldsarbete	92	68	8	168	54,8	40,5	4,8	100
Jämställdhetsarbete	119	49	5	173	68,8	28,3	2,9	100
Barnrättsarbete	103	60	8	171	60,2	35,1	4,7	100
Antidiskriminering	119	46	6	171	69,6	26,9	3,5	100
Lokalförsörjning	100	60	4	164	61,0	36,6	2,4	100
Information & kommunikation	131	38	2	171	76,6	22,2	1,2	100
Agenda 2030	100	57	10	167	59,9	34,1	6,0	100
Krisberedskap och civilt försvar	56	98	11	165	33,9	59,4	6,7	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Övergripande ansvar för arbetet med funktionshinderfrågor

Tabell 5. Finns det någon eller några tjänstepersoner i er kommun som har ett övergripande ansvar för arbetet med funktionshindersfrågor?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja	68	38,2
Nej	35	19,7
Ansaret är integrerat i linjearbetet och/eller respektive chefslinje	84	47,2

*Valda alternativ: 187. **Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Dialog och samråd med funktionshinderorganisationer

Tabell 6. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har ett centralt samråd	150	84,3
Ja, vi har verksamhetsnära samråd	64	36,0
Nej	8	4,5

* Valda alternativ: 222. **Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tabell 7. I vilket/vilka syften genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
För att informera	161	94,7
Inhämta synpunkter på kommande beslut	147	86,5
Inhämta synpunkter på verksamhetsutveckling	136	80,0
För att följa upp vår verksamhet	81	47,6
För att identifiera brister	134	78,8
Annat	15	8,8

**Internt bortfall (ej svar): 8 st. * Valda alternativ: 674.

Tabell 8. Följer ni upp det centrala samråd som genomförs tillsammans med funktionshindersorganisationerna?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	126	84,0
Nej	24	16,0
Totalt	150	100

**Internt bortfall (ej svar): 7 st.

***Besvarats av 150 av de 150 kommuner som angett att de har ett centralt samråd
Tabell 6. Genomför ni samråd med funktionshindersorganisationer (minst en gång per år)?

Tabell 9. I vilken utsträckning har ni anordnat medborgardialoger där ni riktat er till enskilda medborgare med funktionsnedsättningar, för att få kunskap om deras synpunkter inför ett större projekt i kommunen?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	10	5,7
I viss utsträckning	61	34,5
I liten utsträckning	56	31,6
Inte alls	50	28,2
Totalt	177	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Tillgänglighet vid inköp och upphandling

Tabell 10. Har ni under de senaste tolv månaderna ställt krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning vid upphandling, när så har varit relevant?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja, i alla eller de flesta upphandlingar	41	23,3
Ja, i någon eller några upphandlingar	81	46,0
Har inte genomfört någon upphandling de sista 12 månaderna	8	4,6
Nej	12	6,8
Vet ej	34	19,3
Totalt	176	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 11. I vilken utsträckning utvärderar ni om upphandlade produkter eller tjänster uppfyller de krav på tillgänglighet som ni ställt, när så har varit relevant?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	50	28,6
I viss utsträckning	69	39,4
I liten utsträckning	42	24,0
Inte alls	14	8,0
Totalt	175	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tabell 12. Uppskatta hur lätt eller svårt er organisation upplever att det är att kontrollera att upphandlade varor, tjänster och produkter uppfyller kraven på tillgänglighet vid leverans.

Alternativ	Antal	Andel (%)
Mycket lätt	1	0,6
Lätt	29	16,3
Svårt	53	29,8
Mycket svårt	17	9,5
Vet ej	71	39,9
Köper in kompetensen externt	7	3,9
Totalt	178	100

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tabell 13. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att nya produkter eller tjänster som regionen upphandlar är tillgängliga för olika målgrupper?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja användartest	16	9,0
Ja efterkontroll	35	19,7
Nej	77	43,3
Vet ej	57	32,0
Totalt	178	100

**Internt bortfall (ej svar): 0 st. *Valda alternativ 185

Tillgänglighet och inkludering i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Tabell 14. I vilken utsträckning inkluderar ni tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	57	32,0
I viss utsträckning	101	56,8
I liten utsträckning	18	10,1
Inte alls	2	1,1
Totalt	178	100

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tabell 15. Ingår kompetenshöjande insatser om diskriminering på grund av funktionsnedsättning i kommunens plan för aktiva åtgärder?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	83	46,9
Nej	60	33,9
Vet ej	34	19,2
Totalt	177	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Tabell 16. Har ni som arbetsgivare kunskap om var ni kan få råd och stöd när ni behöver erbjuda individuella stöd och lösningar för arbetstagare med funktionsnedsättning?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	165	93,2
Nej	12	6,8
Totalt	177	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

En tillgänglig rekryteringsprocess

Tabell 17. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att era rekryteringsprocesser ger personer med funktionsnedsättning lika möjligheter som andra att söka och konkurrera om tjänster hos er?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	83	47,4
I viss utsträckning	70	40,0
I liten utsträckning	20	11,4
Inte alls	2	1,2
Totalt	175	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tillgängligt bemötande/ service för medborgarna

Tabell 18. Kan kommunen erbjuda något/några av dessa individuella stöd och lösningar för personer med funktionsnedsättning vid behov?

Områden	Antal				Andel (%)			
	Ja	Nej	Vet ej	Totalt	Ja	Nej	Vet ej	Totalt
Tolktjänst (teckenspråk, dövblindtolkning, tecken som stöd, skrivtolkning)	150	6	20	176	85,2	3,4	11,4	100
Ledsagning	139	10	25	174	79,9	5,7	14,4	100
Ta fram information i alternativ text (ex. talad text, punktskrift, lättläst text)	141	11	24	176				100
					80,1	6,3	13,6	
Ta fram material på teckenspråk	68	39	67	174	39,1	22,4	38,5	100
Erbjuda alternativa kontaktvägar till myndigheten	134	12	30	176				100
					76,1	6,8	17,1	
Annat, ange i kommentarsfält	27	11	27	65	41,6	16,9	41,5	100

**Internt bortfall (ej svar): 1 st.

Att kunna ta del av beslut

Tabell 19. Har ni rutiner för att de beslut kommunen fattar, både individärenden och övergripande beslut, är tillgängligt utformade?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, vi har rutiner för att utforma beslut som rör individärenden	104	59,4
Ja, vi har rutiner för att utforma övergripande myndighetsbeslut	86	49,1
Nej	48	27,4

**Internt bortfall (ej svar): 3 st. * Valda alternativ: 238.

Tillgänglig samhällsinformation

Tabell 20. Har ni rutiner eller arbetssätt för att kontrollera att era informationsmaterial även framställs i alternativa format tillgängliga för olika målgrupper?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja, för tryckt informationsmaterial	64	36,0
Ja, för digitalt informationsmaterial	125	70,2
Nej	46	25,8
Vi tar inte fram informationsmaterial	1	,6

**Internt bortfall (ej svar): 0 st. * Valda alternativ: 236.

Tabell 21. Har ni rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att er information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig?

Alternativ, fler möjliga	Antal	Andel (%)
Ja	57	32,8
Nej	117	67,2
Totalt	174	100

**Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Tillgängliga digitala system och tjänster

Tabell 22. I vilken utsträckning har ni utformat era digitala system och tjänster på ett tillgängligt sätt?

Alternativ	I stor utsträckning	I viss utsträckning	I liten utsträckning	Inte alls	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikations plattformar	43	86	28	3	16	0	176
	24,4%	48,9%	15,9%	1,7%	9,1%	,0%	100 %
Externa webbplatser	99	57	9	1	11	0	177
	55,9%	32,2%	5,1%	,6%	6,2%	,0%	100 %
Digitala tjänster	40	95	21	4	18	0	178
	22,5%	53,4%	11,8%	2,2%	10,1%	,0%	100 %

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tabell 23. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgänglighet i era digitala system och tjänster?

Alternativ	Ja	Nej	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikationsplattformar	86	45	47	0	178
	48,3%	25,3%	26,4%	0,0%	100 %
Externa webbplatser	123	18	35	1	177
	69,5%	10,2%	19,8%	0,6%	100 %
Digitala tjänster	69	41	64	2	176
	39,2%	23,3%	36,4%	1,1%	100 %

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tabell 24. Har ni åtgärdat eventuella identifierade brister i tillgängligheten i era digitala system och tjänster under de senaste tolv månaderna?

Alternativ	Inga brister	Ja, åtgärdat alla	Ja, åtgärdat några	Nej, inte åtgärdat	Vet ej	Ej relevant	Totalt
Interna arbets- och kommunikationsplattformar	8	12	81	14	55	8	178
	4,5%	6,7%	45,5%	7,9%	30,9%	4,5%	100 %
Externa webbplatser	6	33	90	3	40	5	177
	3,4%	18,6%	50,9%	1,7%	22,6%	2,8%	100 %
Digitala tjänster	6	11	73	10	72	5	177
	3,4%	6,2%	41,2%	5,7%	40,7%	2,8%	100 %

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Tillgängliga externa arrangemang och konferenser

Tabell 25. I vilken utsträckning är era externa arrangemang och konferenser, tillgängliga för personer med funktionsnedsättning?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	64	36,0%
I viss utsträckning	102	57,3%
I liten utsträckning	12	6,7%
Inte alls	0	,0%
Totalt	178	100

**Internt bortfall (ej svar): 0 st.

Löpande arbete för att förbättra tillgängligheten i befintliga lokaler

Tabell 26. I vilken utsträckning arbetar ni löpande för att förbättra tillgängligheten i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	53	30,3
I viss utsträckning	97	55,4
I liten utsträckning	23	13,2
Inte alls	2	1,1
Totalt	175	100

**Internt bortfall (ej svar): 3 st.

Tabell 27. Har ni rutiner för att inventera brister i tillgängligheten i offentliga lokaler där kommunen bedriver verksamhet?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Ja	105	60,3
Nej	69	39,7
Totalt	174	100

**Internt bortfall (ej svar): 4 st.

Tabell 28. Har ni åtgärdat eventuellt identifierade brister i tillgängligheten i kommunens arbetslokaler under de senaste tolv månaderna?

Alternativ	Antal	Andel (%)
Vi har inte identifierat några brister	9	5,1
Ja, vi har åtgärdat alla identifierade brister	21	11,9
Ja, vi har åtgärdat några av de identifierade bristerna	105	59,7
Nej, vi har identifierat brister men inte åtgärdat dem	8	4,5
Vet ej	33	18,8
Totalt	176	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Tabell 29. I vilken utsträckning säkerställer ni på kommunnivå att tillgänglighetsaspekter finns med när ni utvecklar allmänna platser?

Alternativ	Antal	Andel (%)
I stor utsträckning	115	65,3
I viss utsträckning	52	29,6
I liten utsträckning	9	5,1
Inte alls		,0
Totalt	176	100

**Internt bortfall (ej svar): 2 st.

Bilaga 3. De kommuner som svarade på enkäten

178 kommuner svarade på enkäten. De listas här:

Alingsås	Fagersta	Hultsfred
Alvesta	Filipstad	Hylte
Aneby	Finspång	Håbo
Arboga	Flen	Hällefors
Arjeplog	Forshaga	Härnösand
Arvidsjaur	Färgelanda	Härryda
Askersund	Gislaved	Hässleholm
Avesta	Gnosjö	Höganäs
Bengtsfors	Grums	Hörby
Berg	Grästorp	Järfälla
Bjurholm	Gävle	Jönköping
Bjuv	Göteborg	Kalmar
Boden	Habo	Karlsborg
Borgholm	Hagfors	Karlshamn
Borlänge	Halmstad	Karlskoga
Borås	Hammarö	Karlskrona
Botkyrka	Haninge	Karlstad
Burlöv	Heby	Kil
Dals-Ed	Hedemora	Kinda
Eda	Helsingborg	Kiruna
Eksjö	Herrljunga	Klippan
Eskilstuna	Hjo	Kristianstad
Eslöv	Hudiksvall	Kristinehamn

Kungsbacka	Mörbylånga	Solna
Kungsör	Nordanstig	Sorsele
Kävlinge	Nordmaling	Stockholm
Köping	Norrköping	Storuman
Landskrona	Norrtälje	Strängnäs
Lekeberg	Nybro	Strömstad
Leksand	Nykvarn	Sundbyberg
Lerum	Nyköping	Sunne
Lessebo	Nässjö	Surahammar
Linköping	Ockelbo	Svedala
Ljusdal	Olofström	Säffle
Ljusnarsberg	Orust	Säter
Lomma	Osby	Söderhamn
Lund	Oskarshamn	Söderköping
Lycksele	Partille	Södertälje
Lysekil	Perstorp	Sölvesborg
Malmö	Piteå	Tanum
Malå	Ronneby	Tibro
Mark	Salem	Tidaholm
Mellerud	Sandviken	Tierp
Mjölby	Sigtuna	Timrå
Mora	Skara	Tjörn
Motala	Skellefteå	Tomelilla
Mullsjö	Skinnskatteberg	Tranås
Munkedal	Skövde	Trelleborg
Munkfors	Smedjebacken	Trollhättan
Mönsterås	Sollentuna	Tyresö

Ulricehamn	Vaxholm	Växjö
Umeå	Vetlanda	Ystad
Upplands Väsby	Vindeln	Åre
Upplands-Bro	Vårgårda	Årjäng
Uppsala	Vänersborg	Älvkarleby
Vaggeryd	Vännäs	Ängelholm
Vallentuna	Värnamo	Örnsköldsvik
Vara	Västervik	Östersund
Varberg	Västerås	Österåker
		Övertorneå